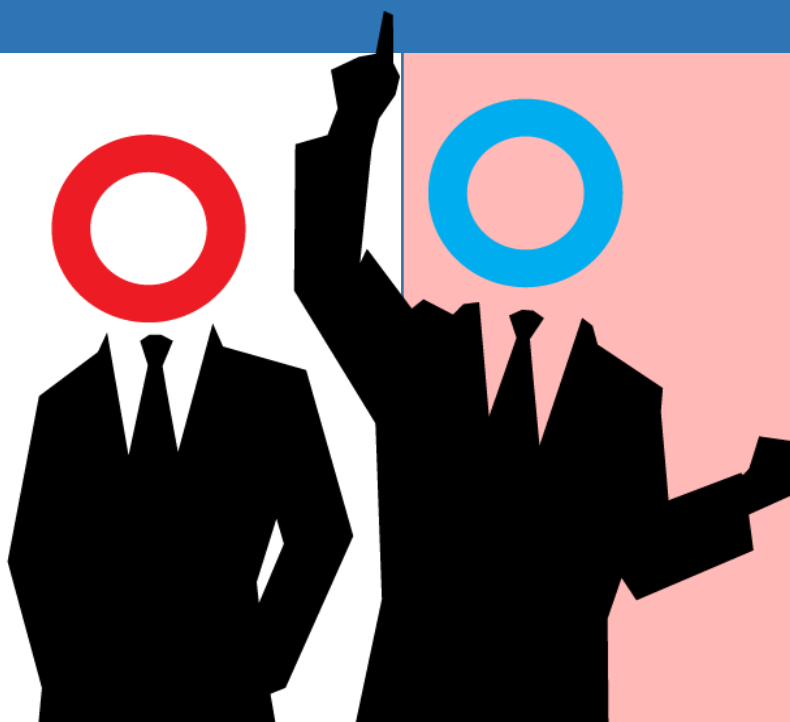

Атестація депутатів місцевих рад

4-й рік повноважень
Херсонська міська рада

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Зміст

Вступ та методологія	3
Висновки	10
Відкритість та прозорість	15
Доброчесність	25
Підзвітність	31
Результати експертного опитування	33
Додаток 1. Експерти, які взяли участь в оцінюванні депутатів місцевих рад	39
Додаток 2. Оцінки депутатів Херсонської міської ради 2018 – 2019 рр	42
Додаток 3. Деталізація персональних оцінок депутатів Херсонської міської ради за підсумками четвертого року повноважень	47
Додаток 4 Критерії та шкала оцінювання	48

Вступ та методологія

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Результати чисельних громадських моніторингів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад¹.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторингів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю платні за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо).

Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської міської ради VI скликання («Атестацію депутатів» Одеської міської ради).

З 2016 року організація, за підтримки **Міжнародного Фонду «Відродження»** розпочала пілотування ініціативи в 8 місцевих радах Одеської області, розширивши географічне охоплення, до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської,

¹ Third Annual Ukrainian Municipal Survey. 20 January – 12 February, 2017 Conducted by Rating Group Ukraine on behalf of the Center for Insights in Survey Research // <http://www.iri.org/resource/ukraine-poll-local-outlook-improves-national-pessimism-remains-high>

Ізмаїльської, Білгород-Дністровського, Котовського, Ренійського, Татарбунарського, Роздільнянського міських рад Одеської області.

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад за підтримки Національного фонду за демократію (NED) здійснювалось вже по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад.

З 2018 року громадською кампанією Атестація депутатів місцевих рад охоплені міські ради 16 обласних центрів: Вінниці, Дніпра, Івано-Франківська, Краматорська, Кропивницького, Луцька, Львова, Миколаєва, Одеси, Полтави, Рівного, Харкова, Херсону, Хмельницького, Черкас та Чернігова, міська рада м. Київ, а також Одеська обласна рада, Білгород-Дністровська, Ізмаїльська, Роздільнянська та Ренійська міські ради.

Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просуванням відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності органів місцевого самоврядування в відповідних містах: Рівненське та Львівське представництва Громадянської мережі ОПОРА, Черкаська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», Дніпропетровська обласна громадська організація "Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики", ГО «Точка доступу» та Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень, ГО «Хмельницька ініціатива», Громадська Організація "Центр Політичних Студій", ОПОРА Харків, Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу, Громадська організація "Центр громадської активності "Результат", Громадська організація "Агентство економічного розвитку", Антикорупційна платформа "Інтегриті ЮА, Громадська організація "Асоціація Політичних Наук", Громадська організація "Полтавська платформа", Громадська організація "Агенція міських ініціатив".

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, а також практикам належного управління за допомогою персоналізованої оцінки кожного депутата, а також сприяння підвищенню обізнаності населення про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. Здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних для об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо оцінки ними реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

ПОЛІТИЧЕСКИХ
И СОЦИАЛЬНЫХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами «Про місцеве самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації».

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від «0», в разі повної невідповідності критеріїв, до «5», в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка представляє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв.

Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, добросовісності та підзвітності.

Під **відкритістю для виборців** розуміється простота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під **прозорістю діяльності** – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під **добросовісним представництвом** інтересів своїх виборців **розуміється** поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під **підзвітністю громаді** **розуміється** відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Критеріями виступали такі показники:

- 1) Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради: біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, досвід роботи, сімейний стан; фотокартка депутата; інформація про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата;
- 2) Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
- 3) Здійснення регулярного особистого прийому виборців не рідше, ніж 1 раз на місяць відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
- 4) Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);
- 5) Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій ради;

- 6) Дисципліна відвідування засідань постійних депутатських комісій ради, до складу яких входять депутати;
- 7) Подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування;
- 8) Добровільне оприлюднення декларації в відкритих джерелах інформації (окрім оприлюднення такої інформації в відповідному Державному реєстрі);
- 9) Достовірність відомостей в декларації (відповідність інформації, наданої в декларації, інформації, яка міститься в відкритих державних реєстрах);
- 10) Активність виступів протягом пленарних засідань сесій;
- 11) Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади.
- 12) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування);
- 13) Дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень);
- 14) Належне врегулювання конфлікту інтересів в разі його виникнення під час прийняття рішень радою;
- 15) Наявність підтвердженої інформації про звіт депутата про результати діяльності за рік, про що свідчать відповідні публікації на офіційних сайтах, в соціальних мережах, ЗМІ;
- 16) Проведення публічної звітної кампанії: відкриті зустрічі з виборцями, без урахування зустрічей з трудовими колективами підприємств або установ, на яких працює або власником яких є депутат;
- 17) Публікація повного звіту про виконану роботу в ЗМІ, в соціальних мережах, на офіційних сайтах депутатів, партій місцевих рад;
- 18) Відповідність змісту звіту вимогам ЗУ «Про статус депутатів місцевих рад»;
- 19) Інформування місцевої ради про результати свого звітування;
- 20) Інформування про використання коштів депутатського фонду, або його аналогу;

В той самий час, задля адекватного відображення локального контексту діяльності кожного депутатського корпусу, представники яких проходять персональне оцінювання, обмежений перелік показників, може бути виведений з оцінювання, в разі, якщо певний показник діяльності не є актуальним для певної міської ради. При цьому персональна оцінка кожного депутата так само уявляє собою середній показник оцінок

по всім показникам, які були застосовані. До показників, які можуть виводитись за межі оцінювання, належать:

- 1) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування) – в разі, якщо в раді відсутня електронна система для голосування/або відсутня проблема «неперсонального» голосування депутатів.
- 2) Дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень) – в разі якщо таких проектів протягом року, щодо якого здійснюється оцінювання, не було.
- 3) Достовірність інформації, поданої в декларації – є обов'язковим критерієм, в разі, якщо в відкритих джерелах інформації було оприлюднено доказові відомості, які свідчать про можливу недостовірну інформацію, вказану в декларації кожного окремого депутата.
- 4) Дії в умовах конфлікту інтересів при розгляді проектів рішень – є обов'язковим критерієм, в разі, якщо протягом моніторингового періоду в депутата виникав конфлікт інтересів при прийнятті рішень (під час роботи в складі постійної комісії, або під час участі в пленарному засіданні сесії).
- 5) Інформування про використання коштів депутатського фонду (або його аналогу) – є обов'язковим критерієм лише для депутатів тих місцевих рад, в яких наявність такого «фонду» передбачена рішенням відповідної міської ради.

Окрім того, до секретарів міських рад, депутатів, які не входять до складу жодної постійної комісії, а також до голови та заступників голови обласної ради, не застосовується показник відвідування постійних комісій обласної ради.

Для збору інформації по позначеним критеріям використовується аналіз інформації, розміщеної на офіційних сайтах рад партій, депутатів, та інформації, отриманої у відповідь на запити на інформацію; відбувались спостереження та експерименти за виконанням депутатами своїх повноважень та взаємодії з громадянами.

Перевірка проведення прийому виборців здійснювалась шляхом відвідування без попереднього повідомлення приймалень депутатів у той час, який самими депутатами був визначений, як час проведення прийому виборців.

Вивчення діяльності депутатів щодо відвідування пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій, персонального голосування протягом пленарних засідань сесій, врегулювання конфлікту інтересів, проведення звітних заходів відбувався шляхом очного спостереження за ходом відповідних заходів, а також вивчення протоколів та відео-записів пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій.

Для збору інформації за іншими критеріями використовувалися офіційні сайти рад, партій і депутатів, інформаційні запити, моніторинг та аналіз публікацій в ЗМІ, соціальних мережах.

Експертне опитування.

В обласних центрах, де дистанція між депутатами міської ради і громадянами, набагато більше, ніж в невеликих містах проводилось опитування експертів, з метою порівняння оцінок експертного співтовариства з результатами комплексного персонального оцінювання за заздалегідь визначеними об'єктивними критеріями.

Для участі в експертному оцінюванні депутатів запрошуються головні редактори ЗМІ міста, а також журналісти, що спеціалізуються на висвітленні діяльності міської ради, представники наукової спільноти міста, сфера наукових інтересів яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування та здійснення міської політики, а також громадські активісти, діяльність яких пов'язана з взаємодією з депутатським корпусом ради.

Експертам пропонувалося дати індивідуальну оцінку депутатам міської ради. Кожному депутату Херсонської міської ради експерт міг надати одну оцінку за шкалою від «1» до «5», де «1» - депутат однозначно не гідний представляти інтереси громадян в міській раді, «5» - депутат однозначно гідний представляти інтереси громадян в міській раді. Оцінкою «3» - експертам пропонувалося позначати тих депутатів, які їм нічим не запам'яталися протягом першого року роботи Херсонської міської ради VII скликання. З 2020 року при оцінюванні депутатів експертам пропонується назвати трьох, на його думку найкращих та трьох найгірших депутатів за підсумками діяльності за попередній рік.

Крім того, експертам пропонується вибрати критерії, якими вони в першу чергу керувалися при оцінюванні депутатів міської ради. Серед таких критеріїв є такі, за якими проводиться оцінювання депутатів за об'єктивно вимірюваними показниками, а також експертам надається можливість визначити власні критерії, які в запропонованому переліку відсутні.

По завершенню збору експертних оцінок, обчислюється «частота» вибору експертами кожного виду оцінок, що свідчить про найбільш поширену серед експертного середовища, оцінку кожного депутата ради. Опитування експертів відбувається індивідуально, що виключає можливість впливу оцінок експертів один на одного.

Про що цей звіт.

В цьому звіті представлені результати комплексної персональної оцінки депутатів за результатами третього року повноважень.

Строки та джерела

Польовий етап моніторингу здійснення прийому виборців тривав в період з 15 липня по 30 жовтня 2019 р.

Період для визначення оцінки по відвідуванню пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, виступів під час пленарних засідань, подання депутатських запитів,

врегулювання конфлікту інтересів при прийнятті рішень, персонального голосування – січень – грудень 2019 р.

Основою для визначення оцінок, пов'язаних з поданням, оприлюдненням та достовірністю декларацій, була кампанія подання декларацій за 2018 рік, яка тривала в 2019 році.

Основою для визначення оцінок, пов'язаних зі звітами депутатів, була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за 2019 рік, яка відбувалася у листопаді 2019 – січні 2020 року.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів Херсонської міської ради, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контакті відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційний сайт Херсонської міської ради, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність депутатами джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети. Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців.

В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту не вдавалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка.

Лише після декількох невдалих спроб потрапити на прийом до місцевого депутата, робився висновок щодо невідповідності депутата зазначеному критерію: проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць.

Висновки

Оцінка за об'єктивними показниками діяльності

Результати оцінювання роботи депутатів Херсонської міської ради за четвертий рік каденції виявили чимало проблем, найбільша з яких полягає в суттєвому зниженні мотивації обранців до виконання власних повноважень, що відповідно призвело до суттєвого зниження отриманих ними оцінок.

З одного боку відмічаємо позитивний факт, вперше за весь період оцінювання депутат отримав максимальну оцінку «5» балів. Ним став вже позафракційний Михайло Линецький. Але, при цьому, кількість оцінок «4» зменшилась з 22 до 15.

Володарями оцінок «добре» стали: позафракційні Алла Беліченко, Галина Лугова, Леонід Ремига, Руслан Рубан, В'ячеслав Яременко, Дініс Бердник та Андрій Дмитрієв (ВО «Самопоміч»), Іван Горланов, Олександр Ложичев та Віталій Урбанський («Свобода»), Оксана Д'якова (Радикальна Партія Олега Ляшка), Євген Назарян (УКРОП), Оксана Матусевич («Наш Край»), Олена Урсуленко (фракція «Солідарність») та Антон Хмаро (фракція «Опозиційний Блок»).

По різних причинах погіршили оцінки з «4» до «3» позафракційні Віталій Богданов та Михайло Чемерис, Дмитро Іванов та Юрій Кирилов (фракція «Солідарність»), Дмитро Ільченко, Станіслав Трошин та Катерина Пушкарьова (ВО «Батьківщина»), Роман Підперигора, Володимир Сальдо, Ігор Семенчев («Наш край»).

В той же час зменшилась (з 28 до 23) кількість тих, хто отримав задовільну оцінку («3» бали). Дехто, як наприклад Іван Горланов, Руслан Рубан та Євген Назарян покращили оцінки до четвірки, але більшість опустилась до поганих оцінок. І як це не прикро, але за рік кількість негативних оцінок зросла більш ніж в 4 рази (з 3 до 13)².

Причому погіршення оцінок відбулось практично по всім ключовим параметрам діяльності депутатів: вони стали набагато частіше пропускати засідання сесій та постійних комісій; значно зменшилась кількість змістовних виступів на пленарних засіданнях, погіршилась якість річних звітів тощо.

Цього року навіть складно виділити кращих серед власників четвірок. Адже маючи непогані оцінки за певними показниками, вони значно погіршували їх по іншим.

Загалом, за рік погіршив оцінку 21 обранець³.

Експертне опитування

Оцінити роботу депутатів в 2019 році виявилось не легкою справою навіть для фахівців. Так, 39% експертів, тобто представників ЗМІ, громадських організацій та

² Дмитро Більбот, Віктор Шевчук; Юрій Кліментенко та Ігор Грек (всі Наш Край); Валерій Боржков та Вікторія Борисевич (обидва УКРОП); Сергій Жуйков; (Солідарність) Євген Матковський (Свобода); Олег Черненко (Батьківщина); Олексій Заболотний; Сергій Собчук; Вадентин Сух; Єгор Устінов (всі позафракційні)

³ Дмитро Більбот, Віктор Шевчук, Ігор Грек, Роман Підперигора, Володимир Сальдо, Ігор Семенчев, Юрій Кліментенко (всі Наш Край); Валерій Боржков та Вікторія Борисевич (обидва УКРОП); Дмитро Ільченко, Станіслав Трошин, Катерина Пушкарьова, Олег Черненко (всі Батьківщина); Євген Матковський (Свобода); Сергій Жуйков, Юрій Кирилов, Дмитро Іванов (всі Солідарність) Віталій Богданов, Олексій Заболотний, Валентин Сух, Єгор Устінов, Михайло Чемерис (всі позапартійні).

наукових установ, які постійно працюють із депутатським корпусом, зазначили, що не можуть кваліфіковано оцінити досягнення депутатів та відмовилися від оцінювання.

На першому місці серед найкращих депутатів за кількістю згадувань експертів (15,1%) Оксана Д'якова (фракція Радикальної партії Олега Ляшка). На другому місці (11,3%) Віталій Богданов (позафракційний, обирався по списках партії УКРОП). На третьому місці – Михайло Линецький (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність») (7,5%).

У списку тих депутатів, кого відзначили серед найкращих три та більше експертів є ще дев'ять депутатів.

Це Станіслав Трошин (Фракція ВО «Батьківщина») та Олена Урсуленко (фракція «Солідарність») (5,7% згадувань), Андрій Дмитрієв (ВО «Самопоміч») та Оксана Матусевич («Наш край») (4,7%), Дмитро Ільченко (ВО «Батьківщина») (3,8%), Алла Беліченко, Артем Кияновський, В'ячеслав Яременко (позафракційні, обрані по списках «Опозиційного блоку») (2,8%).

Зазначимо, що цей список кращих депутатів з деякими варіаціями повторюється протягом трьох років.

Найчастіше серед найгірших депутатів згадувалися депутати з фракції «Нашого краю» Дмитро Більбот (13%), Володимир Сальдо (7,4%), Віктор Шевчук та Юрій Кліментенко (по 6,5%)

У списку тих депутатів, кого відзначили серед найгірших три та більше експертів є ще дев'ять депутатів. Це Сергій Білоковиленко (Радикальна партія Олега Ляшка) та Євген Матковський (ВО «Свобода») (по 5,6%), Артем Кияновський (позафракційний, обирався по списках «Опозиційного блоку»), Олена Мазур (УКРОП), Ірина Ценкер (позафракційна, обиралася по списках Блока Петра Порошенка «Солідарність»), Олег Романюк (позафракційний, обирався по списках Блоку Петра Порошенка «Солідарність») (по 4,6%), Дмитро Ільченко (ВО «Батьківщина») (3,7%), Єгор Устинов (позафракційний, обирався по списках «Опозиційного блоку») та Віталій Урбанський (ВО «Свобода») (по 2,8%).

Тенденції відкритості та прозорості.

Вся інформація про депутатів є доступною в онлайн-режимі на офіційному сайті Херсонської міської ради.

Набір біографічних відомостей та інформації про діяльність депутатів на офіційному сайті Херсонської міської ради залишається не повним. З того переліку відомостей, який Центральна виборча комісія під час виборчої кампанії збирала про кандидатів, що балотувалися, для виборців залишилося доступною лише інформація про партійну належність, суб'єкта висування до міської ради, членство у фракції та постійній депутатській комісії. Розміщені також фотокартки депутатів. Відомості про освіту, місце роботи, рік народження, не говорячи про автобіографію, на офіційному сайті ради не оприлюднені.

Зазначимо, що ця інформація подається централізовано відділом по роботі із депутатами й лише один депутат Михайло Линецький (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність») зміг наполягти на оприлюдненні переліку всіх відомостей про себе (автобіографію, текст декларації, плани роботи тощо).

За останній рік рівень інформування про місце прийому виборців покращився. Вже у 62% депутатів на офіційному сайті вказані їхні контактні телефони або телефони їхніх помічників чи робочі телефони. У 2018 році ці телефони були вказані лише у 42% депутатів. В 2017 році такі телефони не були вказані у жодного з депутатів. Тобто, ми бачимо, що частина депутатів враховують рекомендації та надають контакти для зв'язку із виборцями.

Негативним є той факт, що на сайті повністю відсутня інформація про електронні способи зв'язку із депутатами.

Рівень інформування депутатів про свою діяльність у порівнянні з минулим роком залишився на тому ж рівні, що й у минулому році: 19 депутатів систематично не інформують про свою діяльність. Серед позитивних тенденцій – у порівнянні з 2018 роком вдвічі зменшилася кількість депутатів, які не мають власних сторінок у соціальних мережах. Так, у 2018 році таких депутатів було 10, зараз – 5. Хоча більшість депутатів використовують соціальні мережі не для комунікації із виборцями, а інформування про свою діяльність. За нашими підрахунками, лише 13 депутатів активно використовують соціальні мережі для спілкування із виборцями.

Негативним є відсутність посилань на сторінки депутатів у соціальних мережах на офіційному сайті Херсонської міської ради.

У чотирьох депутатів інформація про місця прийомів виборців не відповідає дійсності вже не перший рік. Це депутати Юрій Кліментенко («Наш край»), Євген Матковський (ВО «Свобода»), Валентин Сух (позафракційний, обирався від ВО «Самопоміч») та Єгор Устинов (позафракційний, обирався за списками «Опозиційного блоку») не відповідають дійсності.

Відомості про місця та графік прийому депутатів є відсутнім на інтернет-ресурсах місцевих осередків політичних партій, що мають фракції в міській раді. Загалом, зв'язок депутатів зі своїми місцевими осередками політичних партій, які їх висували, є дуже слабким.

Кількість депутатів, які проводили прийом виборців збільшилася. Ще у 2017 році було виявлено, що регулярний прийом виборців ведуть усього 18 депутатів. У 2018 році регулярний особистий прийом проводили вже 22 депутати. 2019 рік показав, що регулярний депутатський прийом ведуть 34 депутати.

Доброчесність

Депутати стали набагато частіше пропускати пленарні засідання та засідання постійних комісій.

Якщо в минулому році відбулось 13 пленарних засідань під час яких депутати мали 121 пропуск, тобто в середньому 9,3 пропусків за засідання, то в цьому 298 пропусків за 22 засідання (13.5 за засідання).

В минулому році тільки один обранець, Сергій Жуйков (Фракція «Солідарність») пропустив більше половини пленарних засідань (9 з 13) і на межі «червоної зони» був також один Сергій Собчук («Опозиційний Блок»). В цьому році більше половини засідань пропустили вже 5 депутатів: Валерій Боржков (УКРОП) 13 засідань з 22; той же Сергій Жуйков (21), Юрій Кирилов (Фракція «Солідарність»), Віктор Шевчук («Наш Край») по 20 засідань та позафракційний В'ячеслав Яременко (13).

«На межі» (ті що пропустили половину засідань) були Андрій Дмитрієв (ВО «Самопоміч»), Олександр Кривчун (Фракція «Солідарність»), та позафракційний Аркадій Подлесний.

З іншого боку суттєво зменшилась кількість депутатів які не пропустили жодного засідання. Звичайно не пропустити жодного з 13 набагато легше ніж з 22, але результат занадто показовий.

Кількість депутатів, які відвідали від 90% до 100% всіх засідань постійних депутатських комісій у порівнянні із минулим роком, трохи зменшилась. У минулому році таких депутатів було 15. Зараз – 14.

З іншого боку, кількість аутсайдерів (депутати які пропустили менше 50% засідань) суттєво збільшилась у порівнянні з минулим роком, з 4 до 7.

Але слід пам'ятати, що в Херсонській міській раді третій рік поспіль порушуються право деяких депутатів на участь в засіданнях депутатських комісіях, про що піде мова нижче.

Також в 2019 році депутати стали менш активними під час виступів на сесіях. Мова іде про змістовні виступи, що мають на меті вирішення проблем виборців та міста. Суттєво (з 8 до 13) зросла кількість обранців які не виступили на жодному пленарному засіданні. Кількість таких, що мали виступ на мінімальній кількості засідань (до 20% засідань) збільшилась з 20 до 27 обранців. Тобто, тепер пасивних депутатів, які беруть слово переважно для того, аби повернутись до розгляду якогось питання, або для оголошення про перерву значно більше половини.

Відповідно погіршились показники високої активності. Якщо минулого року відразу 3 депутати отримали максимальну оцінку «5» (мали виступи на 80% засідань і більше): позафракційні Михайло Чемерис та В'ячеслав Яременко та Дмитро Ільченко (ВО «Батьківщина»). То цього року лише Дмитро Ільченко, який мав виступи на 87% засідань.

Кількість тих, хто мав змістовні виступи на 60% засідань і більше, трохи збільшилась (7 до 8), але середня активність зменшилась. Якщо в 2018 році середній показник змістовних виступів складав 33.3% на одного депутата, то в 2019 він зменшився до 28.5%. Слід нагадати, що враховувалися змістовні виступи лише на тих пленарних засіданнях, які депутат відвідував.

Всі депутати оприлюднили свої декларації. Але скоріше винятком є оприлюднення депутатами декларацій на офіційному сайті Херсонської міської ради. Лише один депутат Михайло Линецький це зробив.

В 2019 році депутати регулярно оголошували про наявний конфлікт інтересів. Був зафіксований один випадок, коли депутат Д.О.Большот не зробив подібної заяви. Цей факт 25 жовтня 2019 р. розглядався на засіданні постійної мандатної комісії. Комісія вирішила направити звернення до НАЗК щодо цього голосування.

Підзвітність

Результати звітування депутатів за 2019 рік значно погіршились.

В 2018 році не вдалось нічого з'ясувати про звіти лише двох обранців: Сергія Собчука («Опозиційний Блок») та Сергія Жуйкова (Блок Петра Порошенка «Солідарність»). В цьому році до них додалися: Віктор Шевчук, Юрій Климентенко, Ігор Грек та Дмитро Большот (всі - «Наш Край»), Вікторія Борисевич («УКРОП») та позафракційний Олексій Заболотний. На сайті міської ради немає жодної згадки про їх звіти.

14 обранців не повідомили на сайті ради про час та місце свого звіту, або зробили це заднім числом.

Лише половина обранців (27) оприлюднили на сайті тексти своїх звітів, інші проігнорували норму закону. Минулого року оприлюднили звіти 38 депутатів. Побільшало питань до якості самих звітів.

З 27 оприлюднених звітів в 13 можна знайти більш менш вичерпну інформацію про діяльність на сесіях або на виборчому окрузі. Інші обмежилась оприлюдненням інформації, в якій зазначили лише адресу за якою оприлюднювався звіт та кількість присутніх на звіті виборців.

Відкритість та прозорість

Інформація про депутатів

За результатами минулорічного дослідження констатувалися проблеми із оприлюдненням інформації про депутатів на офіційному сайті Херсонської міської ради. Так, відділ по роботі із депутатами міської ради централізовано виставив лише частину інформації, а саме – фотокартки депутатів, інформацію про партійну належність та суб'єктів висування під час виборів, членство у фракції, місце та час прийому виборців. Також на сайті наявний склад депутатських комісій та перелік й зміст депутатських запитів та звернень. Останній розділ з'явився у 2016 році після наполягань громадськості. Цей розділ постійно оновлюється. Регулярно оновлюється також інформація про відвідування депутатами пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій. На сайті є інформація про депутатські звіти перед виборцями за 2016, 2017, 2018 та 2019 роки.

Проблеми із доступністю інформації про депутатів, які раніше озвучувалися, були породжені помилковим уявленням про персональні дані у юристів міськвиконкому. На думку працівників міськвиконкому автобіографічні відомості депутатів є персональними даними й тому централізовано було вирішено не виставляти інформацію про місце роботи, рівень освіти, рік народження депутатів тощо. В окремих випадках депутати не могли навіть за своїм бажанням наповнювати персональні розділи інформацією про свою діяльність та інші відомості. Так, депутат Оксана Д'якова (фракція Радикальної партії Олега Ляшка) скаржилася у 2018 році на відмову оприлюднити на її персональній сторінці сайту ради інформацію про те, що вона отримала вищу освіту.

Лише один депутат Михайло Линецький (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність») зміг переконати працівників відділу по роботі із депутатами розмістити на його персональній сторінці посилання на автобіографію, декларацію за 2017, 2018 та 2019 рр, плани депутатської роботи.

З іншого боку, більшість депутатів проявляють пасивність в наданні актуальної інформації про себе. Зусиллями громадськості був розроблений та винесений ще у листопаді 2016 р. на розгляд сесії проект рішення «Про затвердження Положення про порядок висвітлення діяльності депутатів Херсонської міської ради на офіційному сайті Херсонської міської ради та її виконавчих органів», яким було визначено виключний перелік інформації про обранців, який повинен бути розміщений на сайті, але це рішення не підтримала тодішня депутатська більшість. Проект рішення отримав 20 голосів з 44-х присутніх.

Наявна парадоксальна ситуація: на сайті Центральної виборчої комісії у розділі «обрані депутати Херсонської міської ради» оприлюднені біографічні відомості депутатів міської ради станом на жовтень 2015 року, які міські чиновники не хочуть оприлюднювати на офіційному сайті Херсонської міської ради у зв'язку із нібито їх «персональністю». Навіть, більше, на офіційному сайті Херсонської міської ради в розділі «рішення Херсонської міської виборчої комісії» знаходяться ті ж самі

біографічні відомості про депутатів Херсонської міської ради, які відмовляються публікувати в розділі «депутати Херсонської міської ради». Й це проблемне питання не було вирішено й в 2019 році.

Таким чином, інформація про депутатів на офіційному сайті міської ради є неповною у всіх депутатів, крім одного (Михайла Линецького).

В розділі про депутатів міської ради можна знайти лише фотокартки депутатів, інформацію про членство у партіях, фракціях, постійних депутатських групах, відомості про депутатські звернення та запити, відомості про відвідування сесій та засідань постійних депутатських комісій.

Інформування про депутатську діяльність

Рівень інформування депутатів про свою діяльність у порівнянні з минулим роком залишився на тому ж рівні, що й у минулому році: 19 депутатів⁴ систематично не інформують про свою діяльність. При цьому ми бачимо й позитивні тенденції. Серед іншого - набирає популярності інформування виборців через соціальні мережі. У порівнянні з 2018 роком вдвічі зменшилася кількість депутатів, які взагалі не мають власних сторінок (у 2018 році таких депутатів було 10, зараз – 5⁵). Хоча тих, хто активно використовує соціальну мережу для двостороннього зв'язку із виборцями залишається небагато. За нашими підрахунками, це 13 депутатів з 52-х.⁶ Більшість депутатів використовують соціальні мережі в «один бік» - лише інформування виборців.

Однією з поширених практик інформування виборців є так звані «колективні» пости, коли один з депутатів відзначає своїх колег й той самий пост з'являється відразу у десятка депутатів, які належать до різних партійних фракцій. За нашою інформацією частина депутатів делегують ведення своїх сторінок помічникам. Частина розміщує здебільшого пости, які дотичні основного роду діяльності депутата. Під час президентської та парламентської виборчих кампаній минулого року збільшувалася кількість загальнополітичних публікацій від імені депутатів. Проте, це є свідченням не покращення інформування депутатами про свою діяльність в рамках повноважень, які прописані в Законі про статус депутатів місцевих рад, а «сезонний» рівень зростання рівня політизації.

Інформація про місця прийому виборців

Інформація про місце та час прийому депутатами виборців оприлюднена на офіційному сайті міської ради та є доступною в онлайн-режимі.

⁴ Дмитро Ботьбот, Віктор Шевчук, Ігор Грек, Ольга Маренчук, Юрій Кліментенко, Роман Підперигора (всі Наш Край) Валерій Боржков, Євген Назарян, Вікторія Борисевич (всі УКРОП) Сергій Жуйков, Дмитро Іванов, Олександр Кривчун (всі Солідарність) Катерина Пушкарьова (Батьківщина) Аркадій Подлесний, Сергій Собчук, Валентин Сух, Лариса Леонова, Алла Беліченко, Олексій Заболотний (всі позафракційні)

⁵ Відсутні сторінки в соціальних мережах у Алли Беліченко, Юрія Кліментенка, Євгена Назаряна, Романа Підперигори, Віктора Шевчука

⁶ Оксана Д'якова (Радикальна Партія Олега Ляшка), Дмитро Ільченко, Станіслав Трошин (обидва Батьківщина) Олена Мазур (УКРОП) Ігор Семенчев (Наш Край), Віталій Урбанський (Свобода), Олена Урсуленко (Солідарність), Артем Кияновський, Михайло Линецький, Олег Романюк, Руслан Рубан, Ігор Токарев, Віталій Богданов (всі позафракційні)

Під час минулорічних досліджень критику викликала відсутність інформації про контактні телефони за якими виборці можуть зв'язатися із депутатами або їхніми помічниками та записатися на прийом. У 2018 році ситуація змінилася на краще: контактні телефони появились у 42% депутатів. Цього року контактні телефони вже є у 62% депутатів (32 депутати).

Зазначимо, що у чотирьох депутатів їхні контактні телефони навіть з'явилися на їхніх персональних сторінках на офіційному сайті. Для цього потрібно було звернутися до відділу роботи із депутатами та переконати тамтешніх працівників у необхідності внести додаткову інформацію в усталену форму. Це зробили Віталій Богданов (обраний по списками партії «УКРОП», Андрій Дмитрієв (обраний по спискам партії «Самопоміч»), Олександр Кривчун (обраний по спискам партії Блок Петра Порошенка «Солідарність»), Володимир Сальдо (обраний по спискам партії «Наш край»). Контактні телефони всіх інших 28 депутатів були оприлюднені в розділі «Округи прийому депутатів».

Контактні телефони 20 депутатів поки що залишаються недоступними для виборців.⁷

Карантин березня – квітня 2020 року виявив негативну тенденцію, яка є чутливою для багатьох виборців - на сайті повністю відсутня інформація про електронні способи зв'язку із депутатами. Практика показує, що ця інформація є надзвичайно важливою.

Також на сайті відсутня інформація із адресами офіційних сторінок депутатів міської ради в соціальних мережах. Хоча такі сторінки у 2019 році мали 48 з 53 депутатів. Відсутність подібної інформації значно обмежує рівень доступності та можливості в комунікаціях виборців із депутатами. Подібна інформація значно б полегшила комунікацію депутатів із виборцями.

29 депутатів подали всю інформацію про своє місце прийому, назву установи там де це потрібно, номер кабінету у випадках, коли це є необхідним, та свої контактні телефони. У минулому році таких депутатів було 24.

Надали повну інформацію про місце прийому:

- 4 депутати з 5, що були обрані по спискам «УКРОПу» (80% з числа обраних від цієї партії) (Віталій Богданов, Валерій Боржков, Вікторія Борисевич та Євген Назарян).

- 8 з 11 депутатів, що були обрані по спискам Блоку Петра Порошенка «Солідарність» (73% з числа обраних по списках цієї партії) (Сергій Волошинов, Юрій Кирилов, Олександр Кривчун, Михайло Линецький, Галина Лугова, Леонід Ремига, Олег Романюк, Олена Урсулєнко).

- 5 з 7 депутатів, що були обрані по спискам ВО «Самопоміч» (71% з числа обраних від цієї партії) (Дініс Бердник, Андрій Дмитрієв, Руслан Рубан, Ігор Токареєв та Михайло Чемерис).

⁷ Не зазначені телефони у наступних депутатів: Беліченко Алла, Білоковилєнко Сергій, Ботьбот Дмитро, Грек Ігор, Д'якова Оксана, Жуйков Сергій, Іванов Дмитро, Ільченко Дмитро, Кліментєнко Юрій, Лєонова Лариса, Ложичєв Олександр, Мазур Олена, Марєнчук Ольга, Матковський Євген, Подлесний Аркадій, Пушкарєва Катєрина, Трошин Станіслав, Устинов Єгор, Цєнкєр Ірина, Яремєнко В'ячеслав

- 2 з 4 депутатів, що були обрані по спискам ВО «Свобода» (50%) (Іван Горланов та Віталій Урбанський)
- 5 з 9 депутатів, що були обрані по спискам «Нашого краю» (55%) (Оксана Матусевич, Роман Підперигора, Володимир Сальдо, Ігор Семенчев, Віктор Шевчук,)
- 4 з 9 депутатів, що були обрані по спискам «Опозиційного блоку» (44%) (Артем Кіяновський, Юрій Марієв, Сергій Собчук, Антон Хмаро)
- 1 з 6 депутатів, що був обраний по спискам ВО «Батьківщина» (20%) (Олег Черненко)

Неповною інформація про місце прийому зафіксована у 23 депутатів з 52. Найбільш поширеною є проблема відсутності контактного телефону (22 випадки). На другому місці – відсутність номеру кабінету там, де це необхідно (13 випадків). На третьому місці - назви установи (9 випадків).

Іншою проблемою для виборців є актуальність поданої інформації про місце прийому виборців.

Частина депутатів вчасно подає зміни у місцях власного прийому виборців. Наприклад, Вікторія Борисевич (фракція «УКРОП») змінила місце свого прийому, про що вчасно повідомила відділ по роботі із депутатами. Зміни були внесені на офіційному сайті.

У чотирьох депутатів ця інформація не відповідає дійсності вже не перший рік. Це депутати Юрій Кліментенко («Наш край»), Євген Матковський (ВО «Свобода»), Валентин Сух (позафракційний, обирався від ВО «Самопоміч») та Єгор Устинов (позафракційний, обирався за списками «Опозиційного блоку»). Хоча, наприклад, Валентин Сух вказав свій контактний телефон, по якому з ним виборці можуть зв'язатися, інші депутати з перерахованих не зробили й цього. Але й досі на офіційному сайті міської ради в інформації щодо місця прийому Валентина Суха вказана адреса старого місця прийому виборців, в якій зараз розташований півний бар.

Приєм виборців

Ще у 2017 році виявилось, що регулярний прийом виборців ведуть усього 18 депутатів. 30 депутатів вели нерегулярний прийом, а 6 депутатів не проводили депутатський прийом в місцях, які вказані на офіційному сайті. Й наші монітори так й не змогли знайти де ці депутати ведуть свій прийом. У 2018 році ситуація частково змінилася на краще. Перевірка, яку здійснили наші волонтери виявила, що регулярний особистий прийом проводили вже 22 депутати. 2019 рік показав, що регулярний депутатський прийом ведуть 34 депутати.

5 з 5-х депутатів, обраних по списках УКРОПу (Віталій Богданов, Валерій Боржков, Вікторія Борисевич, Олена Мазур та Євген Назарян),

4 з 5-ти депутат, обраних по списках ВО «Батьківщина» (Катерина Пушкарьова, Лариса Леонова, Дмитро Ільченко, Нелля Голубенко, нажаль, Нелля Олександрівна пішла з життя 22.06.2019 р.),

8 з 11-ти депутатів, обраних по списках Блоку Петра Порошенка «Солідарність» (Олександр Кривчун, Михайло Линецький, Галина Лугова, Леонід Ремига, Олена Урсуленко, Ірина Ценкер, Юрій Кирилов, Дмитро Іванов).

5 з 9-ти депутати, обраних по списках партії «Наш край» (Ольга Маренчук, Оксана Матусевич, Володимир Сальдо, Дмитро Больбот, Ігор Семенчев),

5 з 9-ми депутати, обраних по списках «Опозиційного блоку» (Алла Беліченко, Олексій Заболотний, Антон Хмаро, Артем Кияновський, В'ячеслав Яременко),

4 з 7-х депутати, обраних по списках ВО «Самопоміч» (Дініс Бердник, Андрій Дмитрієв, Руслан Рубан та Михайло Чемерис),

2 з 4-х депутати із фракції ВО «Свобода» (Олександр Ложичев та Віталій Урбанський),

1 з 2-х депутатів Радикальної партії Олега Ляшка (Оксана Дьякова).

Ще 13 депутатів проводять прийом виборців не регулярно.

Й 6 депутатів, за результатами моніторингу, в зазначених на офіційному сайті міської ради місцях прийом виборців не ведуть.

Це Юрій Кліментенко («Наш край»), Євген Матковський (ВО «Свобода»), Єгор Устинов (позафракційний, обирався за списками «Опозиційного блоку»), Сергій Жуйков (фракція «Солідарність»), Сергій Білоковиленко (Радикальна партія Олега Ляшка) та Валентин Сух.

Було проаналізовано та виявлено, частоту ведення депутатами прийому виборців. Більшість депутатів зазначили, що ведуть прийом виборців один раз на місяць. Лише чотири депутати ведуть прийом частіше, ніж один раз на місяць:

- Тричі на місяць ведуть прийом виборців два депутати - Леонід Ремига (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність») та Оксана Матусевич («Наш край»).

- Двічі на місяць ведуть прийом виборців два депутати - Віталій Богданов (голова обласної організації партії «УКРОП») та Михайло Линецький (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність»).

Хоча 16 депутатів у своїх графіках зазначили, що ведуть прийом виборців у неробочий час, але по факту абсолютна більшість депутатів не дотримується свого графіка. Ми застали у неробочий час (після 17-00) лише Оксану Д'якову (Радикальна партія Олега Ляшка), Михайла Линецького (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність»), Олександра Ложичева (ВО «Свобода»).

Стан та місця прийому суттєво не змінилися у порівнянні із минулим роком. Найбільш пристосовані для ведення прийому є партійні приймальні, в яких на постійній основі працюють помічники та є необхідні обладнання. Це партійні приймальні Блоку Петра Порошенка «Солідарність», ВО «Батьківщина», ВО «Самопоміч» та УКРОПу. Вісім депутатів ведуть прийом виборців в партійних офісах. Найпростіше дістатися до

депутата у випадку, коли він веде прийом на своєму робочому місці. Тринадцять депутатів ведуть прийом виборців на своєму робочому місці.

Більшість виборців зверталися із соціальних питань та проханнями надати матеріальну допомогу, зокрема на лікування.

Депутатські звернення – один з індикаторів ефективності роботі депутатів із виборцями.

Як же депутати реагують на проблемами виборців? Одним із ефективних індикаторів роботи депутатів із виборцями є підготовка депутатського звернення, яке складене на підставі розгляду пропозицій, заяв та скарг громадян, які надійшли до депутата.

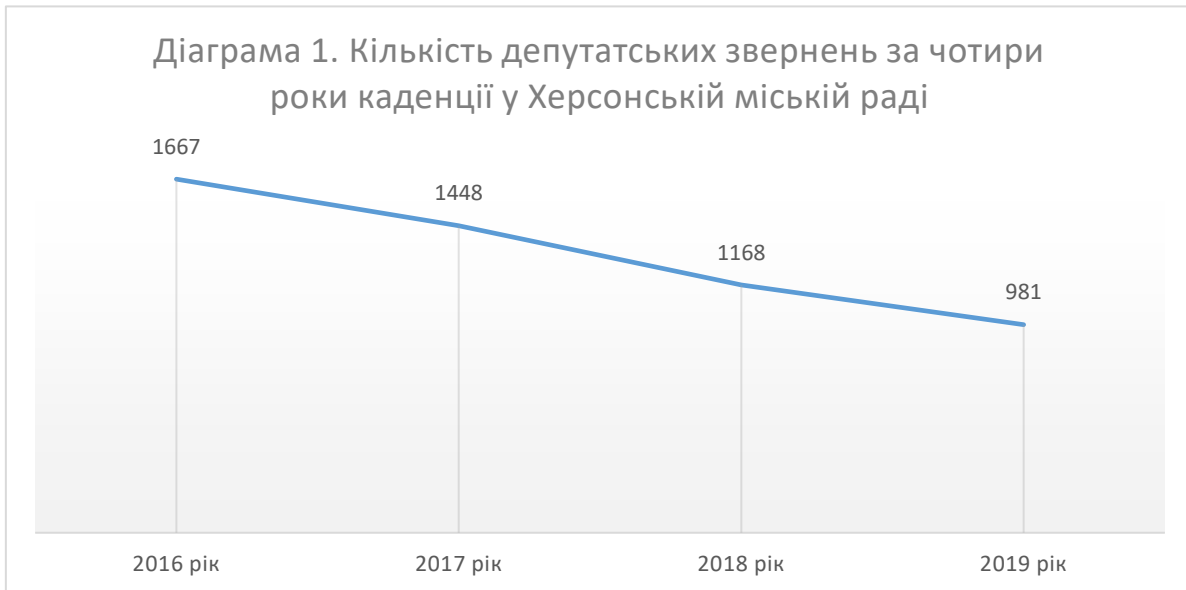
В минулих скликаннях в Херсонській міській раді кількість та тематика звернень депутатів була невідомою, але у цій каденції завдяки активній позиції секретаря Херсонської міської ради Олени Урсуленко всі депутатські звернення відтепер публікуються на сайті. Й це стало одним із компонентів посилення відкритості роботи депутатів, на чому наполягала громадська кампанія «Атестація депутатів місцевих рад».

Відтепер ми знаємо рівень активності депутатів по вирішенню потреб та проблем виборців нашого міста. З 2015 по 2019 роки, за нашими підрахунками, депутати Херсонської міської ради направили в різні інстанції 5354 депутатських звернень. Частина з них стосується поточної роботи депутата у раді, але більшість це – реакція на соціальні проблеми виборців, прохання надати матеріальну допомогу за рахунок бюджету, питання ремонту та благоустрою.

Перша тенденція, яка відразу кидається в очі така: кількість депутатських звернень ближче до завершення каденції постійно зменшується. Якщо в перший рік роботи депутатів вони підготували та направили 1667 звернень, то в 2017 році тих звернень було вже 1448, в 2018 – 1168, а в 2019 році вже 981 депутатське звернення.

Ми бачимо падіння активності роботи депутатів із проблемами виборців в 1,7 раз у порівнянні з першим роком їхньої діяльності (дивися діаграму 1).

Тому, перший висновок дещо несподіваний: п'ять років повноважень для обраних депутатів є багато. Депутатської енергії та активності не вистачає на всі п'ять років. Й причини зменшення активності є різними.

Одна з таких причин полягає у тому, що частина депутатів бачить неефективність результатів своєї роботи із виборцями.

Часто, вимоги депутата враховуються в залежності від його політичної позиції. Одна із депутаток під час спілкування із активістами кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» скаржилася, що більшість її звернень залишаються без задоволення. Чиновники їй відверто відповідають, що причина – її опозиція до міського голови.

Вирішенню цієї проблеми могла б сприяти створення незалежного депутатського фонду, на який могли б розраховувати всі депутати, не зважаючи на свою політичну позицію. Депутати намагалися створити ці фонди, але частина громадських активістів та провладна більшість заблокувала ініціативу. Активісти боялися корупційних ризиків, а влада – збільшення рівня незалежності депутатів. Як результат, один з депутатів, зізнався, що не хоче ходити на прийом до виборців, бо своїх грошей у нього немає, а міська влада не враховує його клопотання.

Ще однією з причин зниження депутатської активності полягає у тому, що у роботі із виборцями необхідна системність, яка вимагає витрат часу та додаткових ресурсів: на утримання приймальні, підтримку рівня діловодства, часу на підготовку звернень, відслідковування результатів. А ентузіазму й бажання «волонтерити» на користь громади на багато років не вистачає.

Другий несподіваний висновок було зроблено, коли проаналізували хто більш активно пише депутатські звернення. Виявилось, що жінки-депутати майже в чотири рази частіше писали звернення, ніж депутати чоловіки.

У 2015 році до Херсонської міської ради було обрано 42 чоловіка (77,8%) та 12 жінок (22,2%). Нажаль, у жовтні 2018 року та у червні 2019 рр пішли з життя два депутати – Олександр Васильєв та Нелля Голубенко.

З 2015 по кінець 2019 рр всі депутати-чоловіки підготували 3146 депутатських звернень (58,7%), а депутатки-жінки 2208 звернень (41,3%). Причому лише в перші місяці каденції депутати й депутатки подали кількість звернень, майже пропорційну своїй кількості, відповідно 77,8% чоловіків подали 71,9% звернень, а 22,2% жінок – 28,1% звернень. Вже наступного року ситуація різко змінилася (дивися діаграму 2). У 2016 році дванадцять жінок підготували 47,5% звернень, а 42 чоловіка – лише 52,5% від всієї кількості звернень.

Й подібна тенденція зберіглася: щорічно кожен депутат в середньому готував 31 депутатське звернення, а депутатка – 51 звернення.

Таким чином, депутатки, не зважаючи на свою малочисельність, є більш активними та включеними в проблеми громади та виборців.

Серед першої дюжини депутатів, які за чотири роки своєї роботи підготували найбільшу кількість депутатських звернень, шість жінок та шість чоловіків. Вони представляють майже всі фракції, крім ВО «Свободи», які були обрані до Херсонської міської ради.

Рейтинг активності за 2015 – 2019 рр виглядає таким чином:

1. Олена Мазур (УКРОП) - 556 депутатських звернень
2. Оксана Д'якова (Радикальна Партія Олега Ляшка)- 484

3. Андрій Дмитрієв (Об'єднання «Самопоміч») - 240
4. Катерина Пушкарьова (ВО «Батьківщина» - 239
5. Антон Хмаро (обирався по спискам Опозиційного блоку) - 230
6. Дмитро Больбот («Наш край») - 198
7. Олена Урсуленко (Блок Петра Порошенка «Солідарність») - 192
8. Дініс Бердник (Об'єднання «Самопоміч») - 187
9. Руслан Рубан (зараз позафракційні, але обирався від Об'єднання «Самопоміч») - 153
10. Галина Лугова (наразі позафракційна, але обиралася від Блок Петра Порошенка «Солідарність») - 152
11. Михайло Линецький (наразі позафракційний, але обиралася від Блок Петра Порошенка «Солідарність») - 148
12. Ольга Маренчук («Наш край») – 144.

Варто звернути увагу, що не всі депутатські звернення про проблеми або потреби виборців. Частина з них стосуються поточної роботи депутата в сесійній залі, запити на отримання інформації та інші активності. За підрахунками, за 2019 рік лише ті, що направлені на вирішення проблем округів або виборців. Й в цьому рейтингу перші місця знов за жінками.

Найбільше запитів направлених на вирішення проблем виборців у 2019 році подали Оксана Д'якова (обрана за списками Радикальної партії Олега Ляшка, 77 звернень), Олена Мазур (обрана за списками УКРОПу, 51 звернення), Андрій Дмитрієв (обраний за списками Об'єднання «Самопоміч», 42 звернення), Михайло Линецький (позафракційний, обраний за списками Блока Петра Порошенка «Солідарність», 40 звернень), Ольга Маренчук (обрана за списками «Нашого краю», 33 звернення), Ірина Ценкер (обрана за списками Блоку Петра Порошенка «Солідарність», 33 звернення), Галина Лугова (обрана за списками Блока Петра Порошенка «Солідарність», 27 звернень), Руслан Рубан (обраний за списками Об'єднання «Самопоміч», 26 звернень), Дініс Бердник (обраний за списками Об'єднання «Самопоміч», 25 звернень), Володимир Сальдо (обраний за списками «Нашого краю», 25 звернень).

Більшість з перелічених депутатів вже покинули лави фракцій партій, від яких вони були обрані до міської ради, але їхня активність у роботі із виборцями від того не знизилася.

Якщо уважно передивитися цей список активних депутатів, то ми можемо відразу побачити дві закономірності. В ньому всі п'ять депутатів-чоловіків - це відомі в місті бізнесмени. А п'ять депутатів-жінок, навпаки, мали найрізноманітніші професії: одна – керівниця ОСББ, інші – чиновниця, дві директорки школи, одна підприємниця.

В 2019 році були й такі депутати, які не подали жодного депутатського звернення, яке б було направлено на вирішення проблем виборців або їхнього виборчого округу. Це такі депутати Віталій Богданов (обирався від УКРОПу), Сергій Волошинов та Сергій Жуйков (обиралися від Блоку Петра Порошенка «Солідарність»), Юрій Кліментенко та Віктор Шевчук (обиралися від «Нашого краю»), Єгор Устинов (позафракційний, обирався від «Опозиційного блоку») та Валентин Сух (обирався від Об'єднання «Самопоміч»). Частина з цих депутатів ми не змогли жодного разу застати на прийомах виборців. Частина перестала ходити на пленарні засідання сесій. А Сергій Жуйков навіть подав депутатське звернення із проханням... відключити його від розсилки сесійних документів. Хоча й досі рахується депутатом та займає чиєсь місце.

Ще чотирнадцять депутатів подали від одного до чотирьох депутатських звернень. Й якщо ситуація із Вікторією Борисевич є зрозумілою. Вона народила дитину, то тринадцять інших депутатів такої причини в зниженні своєї активності не мають. Це Олександр Кривчун, Сергій Собчук, Ігор Токарев, Олег Черненко, які підготували по одному депутатському зверненню, яке б стосувалася проблем виборців. Сергій Білоковиленко, Дмитро Ільченко, Олександр Ложичев, Юрій Марієв, Євген Матковський, Станіслав Трошин написали за 2019 рік по два звернення. Станіслав Лисюк написав три звернення у минулому році, а Валерій Боржков та Іван Горланов по чотири депутатських звернення, тобто, по одному зверненню в квартал.

Таким чином, аналіз депутатських звернень наглядно показує ступень залучення депутатів у вирішення проблем виборців нашого міста.

Доброчесність

Відвідування пленарних засідань сесій

У 2019 році в Херсонській міській раді відбулося 22 пленарних засідання сесій. Це значно більше, ніж у 2018 році. Тоді, відбулося 13 пленарних засідань сесій. Але навіть враховуючи те, що засідань було набагато більше, депутатська дисципліна значно погіршилась. Якщо в 2018 році за 13 засідань депутати мали 121 пропуск (тобто в середньому 9,3 пропусків за засідання), то в 2019-му 298 пропусків за 22 засідання (в середньому 13,5 за засідання).

Якщо у 2018 році 26 депутатів відвідали від 90% до 100% всіх засідань, то у 2019 році кількість таких зменшилась до 18.

- це 6 позафракційних депутатів: Олег Романюк, Валентин Сух, Ігор Токарев, Єгор Устінов, Олексій Заболотний та Ірина Ценкер.

- 4 депутати з фракції «Свобода»: Іван Горланов; Олександр Ложичев, Євген Матковський та Віталій Урбанський;

- також 4 депутати з фракції «Наш Край»: Ігор Грек, Роман Підперигора, Ольга Маренчук та Ігор Семенчев;

- 2 депутати з Радикальної партії Олега Ляшко: Сергій Білоковиленко та Оксана Д`якова;

- 2 депутати з ВО «Батьківщина»: Катерина Пушкарьова та Станіслав Трошин;

- 2 депутати з УКРОПУ: Євген Назарян та Олена Мазур.

- 1 представник Опозиційного Блоку (Юрій Марієв).

Після численних партійних перегрупувань, які відбувались протягом року найкращі показники відвідування пленарних засідань сесій у позафракційних депутатів, а також у представників ВО «Свобода» та «Нашого Краю».

15 депутатів відвідали від 70% до 90%⁸. Ще 11 відвідали від 50% до 70%.⁹

Менше половини сесій відвідали п'ять депутатів: Сергій Жуйков та Юрій Кирилов (обидва обиралися по спискам Блоку Петра Порошенка «Солідарність») Віктор Шевчук («Наш край»), позафракційний, який обирався по спискам «Опозиційного блоку» В'ячеслав Яременко та Валерій Боржков (УКРОП).

⁸ Дініс Берднік (Самопоміч), Дмитро Більбот, Юрій Кліментенко, Оксана Матусевич, Володимир Сальдо (Наш Край) Вікторія Борисевич (УКРОП) Сергій Волошинов (Солідарність) Олег Черненко, Дмитро Ільченко (Батьківщина) Станіслав Лисюк, Антон Хмаро (Опозиційний Блок) Михайло Чемерис, Віталій Богданов, Михайло Линецький, Руслан Рубан (позафракційні)

⁹ Андрій Дмитрієв (Самопоміч), Олександр Кривчун, Олена Урсулєнко, Дмитро Іванов (всі Солідарність), Алла Беліченко, Галина Лугова, Аркадій Подлесний, Леонід Ремига, Сергій Собчук, Артем Кияновський, Лариса Леонова (всі позафракційні)

Зазначимо, що Віктор Шевчук вже четвертий рік поспіль серед тих, хто найбільше пропускає сесії.

Відвідування засідань постійних комісій

Нагадаємо, що в Херсонській міській раді третій рік поспіль порушуються право деяких депутатів на участь в засіданнях депутатських комісій: у березні 2017 року тодішня депутатська більшість переформатувала кількість постійних депутатських комісій, в результаті частина депутатів була позбавлена можливості працювати у складі постійних депутатських комісій. Й, станом на кінець 2019 року права чотирьох депутатів на членство у постійних депутатських комісіях продовжують порушуватися. Це Михайло Линецький, Сергій Жуйков, Олег Романюк та Віктор Шевчук.

Кількість тих депутатів, які відвідали від 90% до 100% всіх засідань постійних депутатських комісій у порівнянні із минулим роком, трохи зменшилась. У минулому році таких депутатів було 15. Зараз – 14. Хмаро Антон (Опозиційний блок), Підперигора Роман, Ігор Грек та Семенчев Ігор («Наш край»), Ільченко Дмитро, Пушкарьова Катерина (ВО «Батьківщина»), Ложичев Олександр, Урбанський Віталій (Свобода), Мазур Олена (УКРОП), Д'якова Оксана (Радикальна партія Олега Ляшка), Бердник Дініс (ВО «Самопоміч»), Рубан Руслан, Токарев Ігор, Богданов Віталій (позафракційні).

Ще 16 депутатів¹⁰ відвідали від 70% до 90% засідань постійних комісій. 8 відвідали від 50% до 70% засідань комісій.¹¹

Кількість аутсайдерів (депутати які відвідали менше 50% засідань) суттєво збільшилась у порівнянні з минулим роком, з 4 до 7: Боржков Валерій (УКРОП), Дмитрієв Андрій (ВО «Самопоміч»), Іванов Дмитро (БПП «Солідарність»), Матковський Євген (ВО «Свобода»), Матусевич Оксана («Наш Край»), Черненко Олег (ВО «Батьківщина») та Леонова Лариса (позафракційна)

Виступи на сесіях.

Активність депутатів на сесіях вимірялась кількістю змістовних виступів зроблених ними під час пленарних засідань. Рахувався відсоток засідань на яких депутат мав хоча б один, і саме змістовний виступ. Були проаналізовані 12 протоколів 22 засідань (деякі протоколи складала на декілька засідань).

Лише один депутат мав змістовні виступи на більш ніж 80% засідань (87%). Це представник «Батьківщини» Дмитро Ільченко, який регулярно коментував важливі питання та надавав їм правову оцінку.

Наступні депутати мали змістовні виступи на більшості сесій (від 60 до 80% засідань): Алла Беліченко, Віталій Богданов, Михайло Линецький, Руслан Руба, Єгор Устинов та

¹⁰ Дмитро Ботьбот, Юрій Кліментенко, Ольга Маренчук, Володимир Сальдо (всі Наш Край), Вікторія Борисевич (УКРОП), Іван Горланов (Свобода), Олександр Кривчун (Солідарність), Юрій Марієв (Опозиційний Блок), Станіслав Трошин (Батьківщина) Галина Лугова, Леонід Ремига, Сергій Собчук, Валентин Сух, Єгор Устинов, В'ячеслав Яременко (всі позафракційні)

¹¹ Сергій Волошинов, Юрій Кирилов (обидва Солідарність), Станіслав Лисюк (Опозиційний Блок), Євген Назарян (УКРОП), Артем Кияновський, Аркадій Подлесний, Ірина Ценкер, Михайло Чемерис, Олексій Заболотний (всі позафракційні)

В'ячеслав Яременко, правда останній при цьому пропустив більше половини засідань. Всі перелічені депутати позафракційні.

Але поруч з тим, чимало тих, хто не зробив за рік жодного змістовного виступу. Це 11 депутатів: Дмитро Больбот, Віктор Шевчук та Ігор Грек (всі «Наш Край»), Валерій Боржков (УКРОП), Сергій Жуйков, Дмитро Іванов та Олександр Кривчун (всі Блок Петра Порошенка), Олексій Заболотний, Лариса Леонова, Сергій Собчук (Позафракційні) та Катерина Пушкарьова («Батьківщина»).

Ще 14 обранців виступили лише пару раз (до 20% засідань)¹², 10 мали виступи під час 20-40% засідань¹³, і ще 10 депутатів – під час 40-60% засідань.¹⁴

Загалом, в 2019 році наші обранці стали менш активними: Кількість тих депутатів, які виступали більш ніж на 60: засідань зменшилась з 7 до 4, а тих хто не мав жодного виступу збільшилась з 8 до 11.

Суттєво змінились показники по фракціях, адже змінилась сама структура міської ради, тепер 18 обранців, або третина, позафракційні. Саме вони стали найбільш активними в 2019 році. Середня кількість сесій на яких позафракційні депутати мали змістовні виступи складає 38%. Саме серед них всі хто відвідав більше 60% засідань.

Серед фракцій найкращий результат у «Самопоміч» - 33%. У Батьківщини 31%. Далі з великим відставанням йдуть Блок Петра Порошенка «Солідарність» (24%), «УКРОП» - 23% та «Свобода» - 22%, «Наш Край» - 21% та Радикальна Партія 19%. Провальним можна вважати показники Опозиційного Блоку, який залишили провідні обранці. Якщо минулого року вони були безумовними лідерами (50%), а в цьому такі ж явні аутсайтери з 9%.

Подання депутатських запитів

В методиці оцінювання в рамках кампанії «Атестації депутатів місцевих рад» в Україні присутній компонент подання депутатських запитів. Цей компонент, з точки зору авторів методики оцінювання депутатів, показує, як активно депутат відстоює права виборців.

В Херсонській міській раді відсутня практика подання депутатських запитів. Замість цього депутати подають власні звернення, які фіксуються на офіційному сайті міської ради, а також під час пленарних засідань сесій інформують своїх колег та громадськість про проблеми своїх виборців.

Відмінність запиту від звернення полягає у тому, що запит повинен пройти процедуру підтримки всією сесією й має більш високий статус. Депутати пояснюють

¹² Юрій Кирилов (Солідарність), Станіслав Лисюк, Антон Хмаро, Юрій Марієв (всі Опозиційний Блок), Євген Матковський (Свобода), Олег Черненко (Батьківщина), Ольга Маренчук (Наш Край), Роман Підперигора, Аркадій Подлесний, Валентин Сух, Ігор Токарев (всі позафракційні)

¹³ Іван Горланов, Олександр Ложичев, Віталій Урбанський (всі Свобода), Оксана Д'якова (Радикальна партія Олега Ляшка), Оксана Матусевич (Наш Край), Євген Назарян (УКРОП), Станіслав Трошин (Батьківщина), Леонід Ремига, Ірина Ценкер, Михайло Чемерис (всі позафракційні)

¹⁴ Сергій Волошинов (Солідарність), Олена Мазур (УКРОП), Андрій Дмитрієв (Самопоміч) Юрій Кліментенко, Володимир Сальдо, Ігор Семенчев (всі Наш Край), Галина Лугова, Олег Романюк, Артем Кияновський (всі позафракційні)

непопулярність подання запитів тим, що зазвичай їхні колеги не голосують на підтримку запитів.

У 2019 році усього два депутати подали депутатські запити. Представник меншості Олег Романюк (позафракційний, обраний по списках Блоку Петра Порошенка «Солідарність») та представник більшості Аркадій Подлесний (позафракційний, обраний по списках ВО «Самопоміч»). Відповідно, за внесення розгляд запита Олега Романюка у порядок денний проголосувало 14 депутатів, а 23 з присутніх відмовилися брати участь у голосуванні. Запит депутата стосувався «припинення порушень чинного законодавства міським комунальним підприємством «Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства міста Херсона» як оператора послуг водопостачання, яке розсилає приписи споживачам з вимогою за власні кошти встановлювати вузли комерційного обліку послуг водопостачання з погрозами, що у разі невиконання, мешканці залишаться без водопостачання».

За підтримку запита Аркадія Подлесного проголосувало 30 депутатів. 5 депутатів не голосували. Запит стосувався вимоги до Херсонської місцевої прокуратури стосовно перевірки на відповідність вимогам закону дій арбітражного керуючого щодо комунальних підприємств міської ради «Дніпровський» та «Центр», стосовно яких порушено процедуру банкрутства.

Персональне голосування

У 2019 році ми не зафіксували жодного випадку, коли депутат голосував за іншого. Неперсональне голосування залишається у центрі уваги громадськості та депутатів й будь-які сумніви обговорюються на регламентній депутатській комісії. Так, 2 серпня 2019 року на своєму засіданні постійна мандатної депутатська комісія з питань регламенту, депутатської діяльності, етики розглянула інформацію одного з громадських активістів щодо того, що картка депутата Михайла Линецького нібито «проголосувала», коли сам депутат був відсутній в сесійній залі. Комісія затребувала протокол та роздруківки з того голосування. Згідно наданих документів в проміжок з 13-06 до 13-13 21 червня, тобто за 9 хвилин відбулося 7 голосувань, у тому числі голосувалася й пропозиція самого Михайла Линецького. Питання, яке опинилося в центрі уваги голосувалося тричі. Перший раз депутат не голосував, двічі - голосував. Тобто, коли він був відсутній кілька хвилин, то не голосував. Й комісія вирішила вважати інформацію про неперсональне голосування помилковою.

Дії в умовах конфлікту інтересів.

В Херсонській міській раді склалася практика регулярного оприлюднення заяв щодо наявності конфліктів інтересів. В 2019 році тридцять сім депутатів на пленарних засіданнях оголошували про наявний конфлікт інтересів. При тому, був також зафіксований один випадок, коли депутатів не зробив подібної заяви. Цей факт 25 жовтня 2019 р. розглядався на засіданні постійної мандатної комісії з питань регламенту, депутатської діяльності, етики, законності. Питання стосувалося голосування Дмитра Більбота (фракція «Наш край») на пленарному засіданні 30 сесії за проєкт рішення «Про припинення діяльності міського комунального підприємства «Херсонський комунальний ринок» шляхом ліквідації». Регламентна комісія розглянула інформацію відділу з питань запобігання, виявлення корупції та

внутрішнього аудиту стосовно наявності конфлікту інтересів у Д.О.Большота та одногосно вирішила направити звернення до НАЗК щодо цього голосування.

Голосування по спірним питанням.

Протягом 2019 року регулярно висвітлювалися результати голосування депутатів по важливим для громади питанням, приділяючи увагу саме тим питанням, які викликали дискусію серед виборців нашого міста. Всі огляди оприлюднювалися на інтернет-платформі «Атестації депутатів місцевих рад».

Для оцінювання голосування депутатів було взяте одне із голосувань по питанню, яке вже багато років знаходиться в центрі уваги громадськості, неодноразово висвітлювалася в ЗМІ та пройшла стадію колективного обговорення в громаді й процедуру місцевої ініціативи – однієї з форм безпосередньої демократії.

Ще на початку 90-х років в одному із нових мікрорайонів міста (4-й Таврійський) розпочали будівництво загальноосвітньої школи № 23. У зв'язку із несприятливою економічною ситуацією пізніше його заморозили. До питання відновлення будівництва міська влада повернулася лише у 2011 – 2012 рр. Планувалося збудувати школу та на її базі спорудити комплекс із басейном для ДЮСШ №6. У 2014 – 2018 рр. здійснювалися роботи по проектуванню та відновленню будівництва, але школу так й не запустили. В результаті близько тисячі дітей, які мешкають в мікрорайоні, змушені навчатись у школах, розташованих далеко від місця проживання, хоча мають можливість навчатись неподалік. Також це становить додаткове навантаження на школи міста, чимало яких переповнені.

Для остаточно вирішення цього питання херсонці реалізували своє право на місцеву ініціативу. Ініціативна група пройшла всі стадії обговорення та збору підписів. Також це питання розглядалося й на засіданні Громадської ради при Херсонському міському голові й отримало свою підтримку. В результаті, на пленарне засідання 30 сесії Херсонської міської ради, яке відбувалося 22 серпня 2019 року, була винесена місцева ініціатива «Про спонукання міського голови міста Херсона до будівництва Загальноосвітньої школи №23, Спортивного комплексу з плавальним басейном, дошкільного навчального закладу в Таврійському мікрорайоні №4-А в м. Херсоні протягом 2019-2020 років». За її підтримку проголосувало 28 з 35 присутніх на пленарному засіданні депутатів. Із результатами голосування можна ознайомитися за посиланням.

Пізніше Ігор Грек та Ігор Семенчев («Наш край») й Вікторія Борисевич (УКРОП) відкликали свої голоси. Керівник лічильної комісії Оксана Д'якова повідомила, що регламент ради не передбачає відкликання депутатом свого голосу. Але на її аргументи не взяли до уваги. Й тому, на черговому пленарному засіданні 30 сесії, яке відбулося 28 серпня це питання знов опинилося в центрі уваги. Після дуже емоційної дискусії депутати досягли компромісу й проголосували за відкориговане рішення, а саме прибрали кілька важливих моментів (вимоги до міського голови, та кардинально зменшили обсяги фінансування, яке може виділити міська влада). В такому вигляді рішення було ухвалене.

Голосування депутатів за підтримку місцевої ініціативи у її першому варіанті, було оцінено у п'ять балів. Найвищі бали у цьому розділі отримали двадцять п'ять

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

депутатів. Це такі депутати: Алла Беліченко, Дмитро Ботьбот, Сергій Волошинов, Іван Горланов, Оксана Д'якова, Дмитро Ільченко, Юрій Кліментенко, Михайло Линецький, Станіслав Лисюк, Олександр Ложичев, Галина Лугова, Ольга Маренчук, Євген Матковський, Оксана Матусевич, Євген Назарян, Аркадій Подлесний, Катерина Пушкарьова, Олег Романюк, Руслан Рубан, Володимир Сальдо, Валентин Сух, Ігор Токарев, Віталій Урбанський, Олена Урсуленко, В'ячеслав Яременко.

Відповідно, дев'ять депутатів, які були присутні на пленарному засіданні та не підтримали своїм голосуванням місцеву ініціативу або відкликали свої голоси, отримали нуль балів.

Це такі депутати: Вікторія Борисевич, Ігор Грек, Олексій Заболотний, Олена Мазур, Роман Підперигора, Ігор Семенчев, Єгор Устинов, Ірина Ценкер, Михайло Чемерис.

Декларації депутатів.

Всі депутати оприлюднили власні декларації в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави. Лише один депутат Михайло Линецький оприлюднив свою декларацію на офіційному сайті Херсонської міської ради.

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

Підзвітність

За результатами моніторингу депутатських звітів в 2019 році можна зробити сумний висновок: підзвітність обранців за рік суттєво погіршилась.

В жовтні 2016 року Херсонська міська рада затвердила порядок проведення депутатських звітів. Згідно документу, обранці мають звітувати щорічно, до 15 грудня. Кожен депутат має поінформувати виборців про час та місце свого звіту через ЗМІ (в нашому випадку це сайт міської ради) не пізніше ніж за тиждень до самого звіту.

Про свої звіти повідомили вчасно лише 38 обранців. 25 з них (тобто менше половини від складу) відзвітували вчасно, тобто до 15 грудня. В той же час 14 взагалі не повідомили про свої звіти, або надали інформацію, коли дата звітів вже минула (після 15 грудня)¹⁵.

Немає жодної інформації про звіти 8 депутатів. В минулому році таких було двоє: Сергій Собчук (позафракційний) та Сергій Жуйков (Блок Петра Порошенка). В 2019 до них додалися: Дмитро Більбот, Юрій Климентенко, Віктор Шевчук, Ігор Грек (всі «Наш Край»), Вікторія Борисевич (УКРОП) та Олексій Заболотний (позафракційний). Три депутати: Володимир Сальдо (Наш Край), Артем Кияновський (позафракційний) та Євген Матковський (ВО Свобода) не поінформували виборців про час та місце звіту але тексти звітів розмістили на сайті ради пост фактум.

Взагалі, оприлюднили свої звіти 27 депутатів з 52, практично половина. Минулого року це зробило 38 обранців. До того ж, залишаються питання щодо якості більшості звітів.

В законі про «Статус депутатів місцевих рад» до звітів визначені чіткі вимоги, а саме, вони мають містити: «відомості про діяльність депутата у раді та в її органах; про його роботу у виборчому окрузі, про прийняті радою та її органами рішення, про хід їх виконання, про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу».

Аналіз оприлюднених звітів показав, далеко не всі обранці дотримуються цих вимог. 10 обранців, на нашу думку, просто відписались¹⁶: зазначили лише місце проведення звіту, кількість присутніх та згадали по парі пропозицій які пролунали від виборців (розвивати парки та сквери, вирішувати проблеми транспорту, ремонтувати будинки, дороги тощо). Про свою діяльність за рік практично нічого. Справжнім звітом це взагалі важко назвати, і виборці, які не змогли на нього потрапити тепер так і не дізнаються, що ж робив цілий рік їх депутат.

Частина депутатів в своїх звітах надала інформацію про роботу у виборчому окрузі та про вирішення конкретних проблем виборців. Це, наприклад, Оксана Д'якова (Радикальна Партія Ляшка) або Оксана Матусевич («Наш Край»). Вони розповіли про

¹⁵ Ігор Грек, Юрій Климентенко, Володимир Сальдо, Роман Підперигора, Віктор Шевчук (всі Наш Край), Сергій Жуйков (Солідарність), Євген Матковський (Свобода), Валерій Боржков, Євген Назарян (обидва УКРОП) Олексій Заболотний, Сергій Собчук, Артем Кияновський (всі позафракційні)

¹⁶ Ольга Маренчук, Ігор Семенчев, Володимир Сальдо (всі Наш Край), Євген Назарян (УКРОП), Сергій Білоковиленко,, (Радикальна Партія Олега Ляшка), Євген Матковський, Іван Горланов, Олександр Ложичев, Віталій Урбанський (Свобода), Ірина Ценкер (позафракційна)

конкретні проблеми які вдалось вирішити, повідомили про кількість підготованих звернень, але не надали інформацію про свою роботу на комісіях та сесіях.

Прикладом повноцінного звіту можна вважати звіт позафракційного Михайла Линецького. Він не тільки розповів про відремонтовані дороги та облаштовані території, але й перерахував проекти рішень ради які ініціював і впроваджував.

Крім нього більш менш докладно відобразили в своїх звітах, як роботу з вирішення проблем виборців на округах, так і в міській раді (участь роботі комісій та на пленарних засіданнях) наступні депутати: В'ячеслав Яременко, Леонід Ремига, Лариса Леонова, Алла Беліченко, (всі позафракційні) Дініс Бердник та Андрій Дмитрієв (обидва ВО «Самопоміч»), Антон Хмаро (Опозиційний Блок) та Дмитро Іванов (Солідарність).

Таким чином, лише 9 депутатів доклали зусиль, аби докладно описати свою діяльність за рік.

Резюмуючи можна зробити неприємний висновок: в передостанній рік своєї каденції значна частина херсонських депутатів відверто ігнорує свої депутатські обов'язки. Кількість депутатів, про звіти яких нічого не відомо зростає з 2 до 8. 14 депутатів поінформували невчасно, або взагалі не інформували виборців про звіт. Кількість текстів звітів розміщених на сайті зменшилась з 38 до 27.

Результати експертного опитування

В січні – лютому 2020 року в рамках громадської ініціативи «Атестація депутатів місцевих рад» було проведене третє експертне опитування. Мета цього річного опитування – виявити найкращих та найгірших депутатів Херсонської міської ради за підсумками їхньої роботи у 2019 році. Ми запропонували 59 представникам засобів масової інформації, які пишуть на теми політики, суспільної активності та висвітлюють роботу депутатів, викладачам суспільних наук у вищих навчальних закладах Херсону, активним представникам громадських організацій та аналітичних центрів взяти участь в опитуванні. В більшості своїй це були експерти, які вже брали участь в опитуванні у 2018 та 2019 роках. погодилися взяти участь в опитуванні 36 експертів (в минулому році таких експертів було 38). 23 експерти відмовилися від участі в опитуванні з причин того, що вони майже нічого не чули про діяльність депутатів Херсонської міської ради й тому не можуть оцінити їхню діяльність або не вважають себе достатньо компетентними для оцінювання депутатів. Один з експертів відмовився, бо не хотів, щоб було оприлюднено його прізвище у списку тих, хто брав участь в опитуванні. Ще кілька не назвали причин своєї відмови.

Перший висновок. Ми констатуємо, що рівень інформування депутатів міської ради про свою діяльність залишається низьким, бо 39% експертів, тобто представників ЗМІ, громадських організацій та наукових установ, які постійно працюють із депутатським корпусом, зазначили, що не можуть кваліфіковано оцінити досягнення всіх депутатів та відмовилися від оцінювання.

З тих, хто взяв участь в опитуванні, 50% стикалися із роботою депутатів під час своєї громадської діяльності. 41,7% під час роботи в ЗМІ по висвітленню діяльності депутатського корпусу. 11,1% - є представниками наукових установ або аналітичних центрів, 8,4% - стикалися із депутатами в іншій сфері (дивися таблицю).

Відповіді на запитання. Оберіть головну сферу Вашої діяльності (можна обирати кілька варіантів)

Сфери діяльності експертів	Відсоток від тих, хто взяв участь в опитуванні
Громадська сфера	50%
ЗМІ	41,7%
Наукова сфера	11,1%
Держуправління	2,8%
Інше	5,6%

Цього року методика проведення опитування була спрощена. На відміну від минулих років, коли у експертів просили оцінити **кожного** депутата, цього разу необхідно було вибрати із запропоновано списку всіх депутатів на їх думку **трьох** найкращих та **трьох** найгірших депутатів Херсонської міської ради за підсумками їхньої діяльності у 2019 році. Також експерти мали назвати критерії, по яким експерти оцінювали депутатів.

Навіть такий полегшений варіант оцінювання викликав певні труднощі у експертів. Більшість з тих експертів, які брали участь в опитуванні скаржилися на те, що їм важко оцінити всіх депутатів, бо про більшість з них вони нічого не чули.

Проблема низького рівня поінформованості є традиційною проблемою херсонських депутатів. У минулому році ми рекомендували окремим депутатам відкрити у соціальних мережах власні сторінки та активніше інформувати про свою діяльність. Частина депутатів врахувала наші минулорічні рекомендації.

В цілому зі списку 53-х депутатів, який ми пропонували експертам, хоча би раз називалися найкращими 38 депутатів. Частина депутатів експерти називали серед найкращих, але деякі інші експерти згадували тих же депутатів серед найгірших. Тобто частина депутатів мають як позитивний, так й негативний рейтинг.

Але 14 депутатів мають нульовий негативний рейтинг. Тобто, жоден експерт при оцінюванні не назвав цих депутатів серед найгірших, лише серед найкращих.

Це такі депутати: Вікторія Борисевич (УКРОП), Іван Горланов (ВО «Свобода»), Оксана Д'якова (Радикальна партія Олега Ляшка), Андрій Дмитрієв (ВО «Самопоміч»), Олексій Заболотний (позафракційний, обирався за списками «Опозиційного блоку»), Галина Лугова (позафракційна, обиралася за списками Блоку Петра Порошенка «Солідарність»), Оксана Матусевич («Наш край»), Євген Назарян (УКРОП), Катерина Пушкарьова (ВО «Батьківщина»), Леонід Ремига (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність»), Сергій Собчук (позафракційний, обирався за списками «Опозиційного блоку»), Станіслав Трошин (ВО «Батьківщина»), Олена Урсуленко (Блок Петра Порошенка «Солідарність»), Михайло Чемерис (позафракційний, обирався по списках ВО «Самопоміч»).

Серед тих, кого експерти найбільше раз називали серед найкращих, не має явних лідерів. Так переможця за кількістю згадувань назвали лише 16 експертів з 36, які взяли участь в опитуванні.

Хто ж на думку експертів в трійці найкращих депутатів Херсонської міської ради у 2019 році?

36 експертів 106 раз назвали найкращих депутатів. На першому місці за кількістю згадувань (15,1%) **Оксана Д'якова** (фракція Радикальної партії Олега Ляшка). На другому місці (11,3%) **Віталій Богданов** (позафракційний, обирався по списках партії УКРОП). На третьому місці – **Михайло Линецький** (позафракційний, обирався по спискам Блока Петра Порошенка «Солідарність») (7,5%).

У списку тих депутатів, кого відзначили серед найкращих три та більше експертів є ще дев'ять депутатів.

Це **Станіслав Трошин** (Фракція ВО «Батьківщина») та **Олена Урсуленко** (фракція «Солідарність») (5,7% згадувань), **Андрій Дмитрієв** (ВО «Самопоміч») та **Оксана Матусевич** («Наш край») (4,7%), **Дмитро Ільченко** (ВО «Батьківщина») (3,8%), **Алла Беліченко**, **Артем Кияновський**, **В'ячеслав Яременко** (позафракційні, обрані по списках «Опозиційного блоку») (2,8%).

Зазначимо, що цей список кращих депутатів з деякими варіаціями повторюється протягом трьох років.

Так, в минулорічному опитуванні позитивно оцінювали роботу **Беліченко Алли**, **Богданова Віталія**, **Д'якової Оксани**, **Дмитрієва Андрія**, **Ільченко Дмитро**, **Линецький Михайло**, **Трошин Станіслав**, **Урсуленко Олена**. В позаминулому також згадували **Артема Кияновського**, **Оксану Матусевич** та деяких інших.

Ми попросили експертів назвати тих депутатів, кого вони вважають найгіршими у 2019 році. Виявили 35 депутатів, яких хоча б один експерт називав серед найгірших.

Деяких депутатів одні експерти називали серед тих, хто є, на їхню думку, серед найгірших, а інші експерти – називали тих же депутатів серед найкращих. Таких депутатів виявилось 24 з 52-х. Тобто ці депутати мають як позитивний, так й негативний рейтинг.

Але 11 депутатів отримали лише негативні оцінки своєї діяльності й жодної позитивної, тобто вони мають «нульовий» позитивний рейтинг. Це **Сергій Білоковиленко** (Радикальна партія Олега Ляшка), **Ігор Грек**, **Ольга Маренчук**, **Роман Підперигора**, **Віктор Шевчук** («Наш край»), **Станіслав Лисюк**, **Антон Хмаро** («Опозиційний блок»), **Євген Матковський** (ВО «Свобода»), **Аркадій Подлесний**, **Валентин Сух**, **Ігор Токарев** (позафракційні, обиралися по списках ВО «Самопоміч»).

36 експертів 108 раз назвали найгірших депутатів. Найчастіше серед найгірших депутатів згадувалися депутати з фракції «Нашого краю» **Дмитро Більбот** (13%), **Володимир Сальдо** (7,4%), **Віктор Шевчук** та **Юрій Кліментенко** (по 6,5%)

У списку тих депутатів, кого відзначили серед найгірших три та більше експертів є ще дев'ять депутатів. Це **Сергій Білоковиленко** (Радикальна партія Олега Ляшка) та **Євген Матковський** (ВО «Свобода») (по 5,6%), **Артем Кияновський** (позафракційний, обирався по списках «Опозиційного блоку»), **Олена Мазур** (УКРОП), **Ірина Ценкер** (позафракційна, обиралася по списках Блока Петра Порошенка «Солідарність»), **Олег Романюк** (позафракційний, обирався по списках Блоку Петра Порошенка «Солідарність») (по 4,6%), **Дмитро Ільченко** (ВО «Батьківщина») (3,7%), **Єгор Устинов** (позафракційний, обирався по списках «Опозиційного блоку») та **Віталій Урбанський** (ВО «Свобода») (по 2,8%).

Ми бачимо, що частина депутатів мають одночасно відносно великі позитивний та негативний рейтинги серед експертного середовища. Це, наприклад такі депутати, як **Артем Кияновський** (позитивний рейтинг 2,8%, негативний - 4,6%) та **Дмитро Ільченко** (позитивний – 3,8%, негативний – 3,7%).

Які критерії були найважливішими для оцінювання депутатів з точки зору експертів?

Ми попросили визначитися експертів із критеріями вибору «найбільш гідних кандидатів». Запропоновано було сім альтернатив. Також експерти могли додавати й свої критерії (дивися таблицю).

Найважливішими для експертів були наступні критерії: «Депутат відкритий (-та) до виборців і веде прозору діяльність» (77,8% обирався експертами цей критерій для своєї оцінки. У минулому році цей критерій був важливим для експертів у 92,1% випадків) та «Депутат активно працює з виборцями (здійснює прийом, займається вирішенням проблем округу/мікрорайону/району/міста, в тому числі шляхом подачі депутатських запитів, проектів рішень)» (відповідно, у цьому році 66,7%, у минулому році - 89,5%).

Таблиця. Перелічіть, будь-ласка, критерії якими Ви керувалися при виборі "найбільш гідних" депутатів (відмітьте критерії зі списку і/або запропонуйте свій/свої критерій/ії. Кількість критеріїв не обмежено)

		Відсоток Опитування 2020 року	Для порівняння: Опитування 2019 року
1	Депутат відкритий (-та) до виборців і веде прозору діяльність	77,8%	92,1
2	Депутат активно працює з виборцями (здійснює прийом, займається вирішенням проблем округу/мікрорайону/району/міста, в тому числі шляхом подачі депутатських запитів, проектів рішень)	66,7%	89,5
3	Депутат активний (-на) в роботі міської ради (виступає на відкритих зборах міської ради, пропонує поправки до проектів рішень, бере участь в розробці проектів рішень, здійснює контроль за виконанням рішень)	58,3%	71,1
4	Депутат не фігурує в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або не відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші)	55,6%	63,2
5	Відносно депутата не зафіксовані випадки порушення прав людини, законів України, підзаконних актів	50%	60,5
6	Депутат підзвітний (-на) перед виборцями	50%	57,9

7	Депутат не голосував (-ла) за суперечливі рішення Херсонської міської ради	44,4%	42,1
8	Інші критерії	2,8%	-

Ми попросили визначитися експертів із критеріями вибору «найменш гідних кандидатів». Запропоновано було сім альтернатив, які дзеркально повторювали альтернативи позитивного оцінювання. Також експерти могли додавати й свої критерії (дивися наступну таблицю).

Найбільш важливими в оцінках експертів було три критерія - фігурування депутата в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або якщо не відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші). Цей критерій обрали 77,8% експертів. Та прозорість роботи депутата та відкритість для виборців й факт голосування за суперечливі рішення Херсонської міської ради (по 69,4%).

Таблиця. Перелічіть, будь-ласка, критерії якими Ви керувалися при виборі "найменш гідних" депутатів (відмітьте критерії зі списку і/або запропонуйте свій/свої критерій/ії. Кількість критеріїв не обмежено)

			Для порівняння
1	Депутат фігурує в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші)	77,8%	78,9%
2	Діяльність депутата не прозора, не є відкритим для виборців	69,40%	86,8%
3	Депутат голосував (-ла) за суперечливі рішення Херсонської міської ради	69,4%	57,9%
4	Відносно депутата зафіксовані випадки порушення прав людини, законів України, підзаконних актів	50%	57,9%
5	Депутат не підзвітний (-на) виборцям	50%	44,7%

6	Депутат не працює із виборцями (не здійснює прийом, не займається вирішенням проблем округу/мікрорайону/району/міста, в тому числі шляхом подачі депутатських запитів, проектів рішень)	38,9%	68,4%
7	Депутат не активний (-на) в роботі міської ради (не виступає на відкритих зборах міської ради, не пропонує поправки до проектів рішень, бере участь в розробці проектів рішень, не здійснює контроль за виконанням рішень)	36,1%	65,8%
8	Інші критерії	8,4%	

Додаток 1. Експерти, які взяли участь в оцінюванні депутатів місцевих рад

№	Прізвище, ім'я, по-батькові	Назва організації/установи, посада
1.	Анненкова Тамара	БО"Фонд громади міста Херсон "Захист" , член Фонду
2.	Артем Сопов	Національний інститут стратегічних досліджень, головний консультант.
3.	Базак Тарас	ГО Асоціація блоггерів "Новамедіа"
4.	Бараненко Римма	ГО "Мрії Таврії", керівник. Співзасновник Херсонського обласного Центру реінтеграції бездомних та звільнених осіб "Надія"
5.	Безкоровайна Ольга	Херсонська обласна організація Організації солдатських матерів України.голова правління
6.	Богренцова Наталія	ХОЦ Успішна жінка, експертка
7.	Бродовська Ірина	ГО Громадські префекти Херсона
8.	Бянов Георгій	"Таврійський діалог" голова правління
9.	Вірлич Євгенія	Редакторка онлайн-журналу kavun.city, голова ГО "Фундація імені Августа Вірлича"
10	Воробей Галина	Філія ПАТ НСТУ «Херсонська регіональна дирекція «Скіфія», керівник творчої групи програм радіо
11	Гусаков В'ячеслав	"Громадське радіо", ОПОРА
12	Дмитро Багненко	журналіст онлайн газети "Вгору"
13	Єлігулашвілі максим	Фріланс
14	Завгородний Роман	Верховна рада України, помічник консультант народного депутата

15	Іван Антипенко	газета День
16	Ірина Саліхова	декілька видань
17	Карпова Вікторія	ГРОМАДСЬКА РАДА при міському голові, член
18	Кирилл Горелов	Херсонская мастерская новостей
19	Коробов Володимир	Херсонський державний університет, доцент
20	Кулешов Валерій Юрьевич	Херсон днём и ночью
21	Лариса Польська	БО "Фонд громади міста Херсон "Захист"
22	Максименко Олександр	Національний інститут стратегічних досліджень, завідувач відділом
23	Макуха В.В.	ХМГО За Майбутнє Херсона
24	Молчанов Володимир	ХОО КВУ
25	Мусійко Вадим Юрійович	Сайт "Таврия Ньюс"
26	Ольга Петренко	Херсонська філія Суспільного
27	Парфьонова Анна	ГО "Розвиток", голова організації
28	Пилипенко Ігор	ХДУ
29	Староселець Ірина	Укрінформ
30	Сулейманова Таміла	Громадська активістка
31	Токаленко Олександр	Адвока, Платформа прав людини, херсонський осередок
32	Філенко Костянтин	БО "Фонд громади міста Херсон "Захист"

33	Чайковський Артем	"Політична Херсонщина", журналіст
34	Шелестенко Геннадий Александрович	"Херсонский вестник нью" редактор
35	Шульга Костянтин	Громадська рада при Херсонському міському голові
36	Щербаков Андрій	ГО "Багатодітних родин" "ДРЕВО"

Додаток 2. Оцінки депутатів Херсонської міської ради 2018 – 2019 рр

Прізвище та Ім'я депутата	Загальна оцінка за об'єктивними показниками			Експертна оцінка			
	2017 р	2018 р	2019 р	2017*	2018*	найкращий депутат 2019**	найгірший депутат 2019***
Беліченко Алла	4	4	4	4	4	2,8%	0,9%
Бердник Дініс	4	4	4	3	3	1,9%	0,9%
Білоковиленко Сергій	3	3	3	1	1	0,0%	5,6%
Богданов Віталій	3	4	3	4	4	11,3%	1,9%
Больбот Дмитро	3	3	2	2	1	0,9%	13,0%
Боржков Валерій	3	3	2	3	2	0,0%	0,0%
Борисевич Вікторія	3	3	2	4	3	0,9%	0,0%
Васильєв Олександр (пішов з життя 04.10.2018)	3	-	-	3	-	-	-
Волошинов Сергій	3	3	3	3	3	0,9%	1,9%
Голубенко Нелля (пішла з життя 22.06.2019)	4	3	-	3	3	-	-

Горланов Іван	3	3	4	3	2	1,9%	0,0%
Грек Ігор	3	3	2	3	2	0,0%	0,9%
Д'якова Оксана	4	4	4	4	4	15,1%	0,0%
Дмитрієв Андрій	4	4	4	4	4	4,7%	0,0%
Жуйков Сергій	3	2	1	4	3	0,9%	1,9%
Заболотний Олексій	4	3	2	3	3	0,9%	0,0%
Іванов Дмитро	4	4	3	3	3	0,0%	0,0%
Ільченко Дмитро	4	4	3	4	4	3,8%	3,7%
Кирилов Юрій	3	4	3	3	3	1,9%	0,9%
Кияновський Артем	4	3	3	4	3	2,8%	4,6%
Кліментенко Юрій	3	3	2	2	3	1,9%	6,5%
Кривчун Олександр	4	3	3	3	3	0,0%	0,0%
Леонова Лариса	3	3	3	3	2	0,9%	0,9%
Линецький Михайло	4	4	5	4	5	7,5%	1,9%
Лисюк Станіслав	3	3	3	3	3	0,0%	0,9%

Ложичев Олександр	3	4	4	3	3	0,9%	0,9%
Лугова Галина	3	3	4	3	3	0,9%	0,0%
Мазур Олена	4	3	3	2	2	1,9%	4,6%
Маренчук Ольга	3	3	3	3	3	0,0%	0,9%
Марієв Юрій	3	3	3	3	3	0,9%	0,9%
Матковський Євген	2	3	2	2	1	0,0%	5,6%
Матусевич Оксана	4	4	4	4	3	4,7%	0,0%
Назарян Євген	3	3	4	3	3	0,9%	0,0%
Підперигора Роман	3	4	3	2	2	0,0%	1,9%
Подлєсний Аркадій	3	2	3	1	1	0,0%	0,9%
Пушкарьова Катерина	4	4	3	3	3	0,9%	0,0%
Ремига Леонід	4	4	4	3	3	0,9%	0,0%
Романюк Олег	3	3	3	3	3	0,9%	4,6%
Рубан Руслан	3	3	4	2	1	1,9%	1,9%
Сальдо Володимир	4	4	3	3	1	0,9%	7,4%

Семенчев Ігор	4	4	3	2	2	0,9%	1,9%
Собчук Сергій	2	2	2	3	3	0,9%	0,0%
Сух Валентин	4	3	2	3	2	0,0%	1,9%
Токарев Ігор	3	3	3	3	3	0,0%	0,9%
Трошин Станіслав	4	4	3	4	4	5,7%	0,0%
Урбанський Віталій	4	4	4	3	1	0,9%	2,8%
Урсуленко Олена	4	4	4	4	4	5,7%	0,0%
Устинов Єгор	3	3	2	4	3	0,9%	2,8%
Хмаро Антон	4	4	4	2	3	0,0%	0,9%
Ценкер Ірина	3	3	3	2	3	0,9%	4,6%
Чемерис Михайло	4	4	3	3	3	2,8%	0,0%
Черненко Олег	3	3	2	3	3	0,0%	0,0%
Шевчук Віктор	3	3	1	2	2	0,0%	6,5%
Яременко Вячеслав	4	4	4	3	3	2,8%	0,9%

*критерії оцінювання в експертному опитуванні 2017 та 2018 рр:

Оцінка «3» означає, що депутат не проявив себе ні з позитивної чи негативної сторони або не запам'ятався експертам чи, навіть, його прізвище невідоме.

Позитивні оцінки: «4» - депутат скоріше гідний представляти інтереси херсонців в міській раді, «5» - однозначно гідний.

Негативні оцінки: «2» - депутат скоріше не гідний представляти інтереси херсонців в міській раді. «1» - однозначно не гідний.

Результати експертного опитування за підсумками діяльності депутатів Херсонської міської ради у 2019 році

** Відповіді на запитання «Оберіть, будь ласка, з переліку НАЙКРАЩОГО/-У депутата/-тку» у відсотках до всіх експертів, що відповіли на запитання

*** Відповіді на запитання «Оберіть, будь ласка, з переліку НАЙГІРШОГО/-У депутата/-тку» у відсотках до всіх експертів, що відповіли на запитання

Додаток 3. Деталізація персональних оцінок депутатів Херсонської міської ради за підсумками четвертого року повноважень

ПІБ	Інформація про депутата на сайті міської ради	Інформація про прийом депутата на сайті міської ради	Повнота оприлюднення інформації про прийом виборців	Актуальність оприлюдненої інформації про прийом	Регулярний прийом виборців	Інформування виборців про свою діяльність	Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій	Дисципліна відвідування постійних комісій	Виступи на сесіях	Подання депутатських запитів	Голосування щодо спірних проєктів рішень	Оприлюднення електронної декларації	Дії в умовах конфлікту інтересів при розгляді проєктів рішень	Звітвання за рік	Публічне звітування	Оприлюднення звіту	Відповідність змісту звіту вимогам закону	Інформування ради про результати звітування	Інформування про використання коштів депутатського фонду	Підсумкова оцінка	
Беліченко Алла	3	5	3	5	5	0	3	4	4	0	5	0	FALSE	5	5	5	5	5	5	FALSE	4
Бердник Дініс	3	5	5	5	5	1	4	5	1	0	FALSE	0	5	5	5	5	5	5	5	FALSE	4
Білокиленко Сергій	3	5	3	0	0	3	5	4	1	0	FALSE	0	5	5	5	5	5	1	5	FALSE	3
Богданов Віталій	3	5	5	5	5	5	4	5	4	0	FALSE	0	FALSE	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Большот Дмитро	3	5	3	5	5	0	4	4	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	FALSE	2	
Боржков Валерій	3	5	5	5	5	0	0	0	1	0	FALSE	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	2	
Борисевич Вікторія	3	5	5	5	5	0	4	4	1	0	0	0	FALSE	0	0	0	0	0	FALSE	2	
Волошинов Сергій	3	5	5	5	3	3	4	3	3	0	5	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Горланов Іван	3	5	5	5	3	3	5	4	2	0	5	0	5	5	5	5	1	5	FALSE	4	
Грек Ігор	3	5	3	5	3	0	5	5	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	FALSE	2	
Д'якова Оксана	3	5	3	5	5	5	5	5	2	0	5	0	5	5	5	5	4	5	FALSE	4	
Дмитрієв Андрій	3	5	5	5	5	3	3	0	3	0	FALSE	0	5	5	5	5	5	5	FALSE	4	
Жуков Сергій	3	5	3	0	0	0	FALSE	0	0	0	FALSE	0	FALSE	0	0	0	0	0	FALSE	1	
Заболотний Олексій	3	5	3	5	5	0	5	3	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	FALSE	2	
Іванов Дмитро	3	5	3	5	5	0	3	0	0	0	FALSE	0	FALSE	5	5	5	5	5	FALSE	3	
Ільченко Дмитро	3	5	3	5	5	5	4	5	5	0	5	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Кирилов Юрій	3	5	5	5	5	1	0	3	1	0	FALSE	0	FALSE	5	5	5	1	5	FALSE	3	
Кияновський Артем	3	5	5	5	5	5	3	3	3	0	FALSE	0	FALSE	5	0	5	2	5	FALSE	3	
Кліментенко Юрій	3	5	3	0	0	0	4	4	3	0	5	0	5	0	0	0	0	0	FALSE	2	
Кривчун Олександр	3	5	5	5	5	0	3	4	0	0	FALSE	0	FALSE	5	5	5	5	5	FALSE	3	
Леонова Лариса	3	5	3	5	5	0	3	0	0	0	FALSE	0	5	5	3	5	4	5	FALSE	3	
Линецький Михайло	5	5	5	5	5	5	4	FALSE	4	0	5	5	5	5	5	5	4	5	FALSE	5	
Лисюк Станіслав	3	5	5	5	3	1	4	3	1	0	5	0	5	5	3	0	0	0	FALSE	3	
Ложичев Олександр	3	5	3	5	5	3	5	5	2	0	5	0	5	5	5	5	1	5	FALSE	4	
Лугова Галина	3	5	3	5	5	3	3	4	3	0	5	0	5	5	5	5	5	5	FALSE	4	
Мазур Олена	3	5	3	5	5	5	5	5	3	0	0	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Маренчук Ольга	3	5	3	5	5	0	5	4	1	0	5	0	5	5	5	5	1	5	FALSE	3	
Марієв Юрій	3	5	5	5	3	1	5	4	1	0	FALSE	0	FALSE	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Матковський Євген	3	5	3	0	0	1	5	0	1	0	5	0	5	5	0	5	1	5	FALSE	2	
Матусевич Оксана	3	5	5	5	5	3	4	0	2	0	5	0	5	5	5	5	3	5	FALSE	4	
Назарян Євген	3	5	5	5	5	0	5	3	2	0	5	0	5	5	5	5	1	5	FALSE	4	
Підперигора Роман	3	5	5	5	3	0	5	5	1	0	0	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Подлесний Аркадій	3	5	3	0	3	0	3	3	1	5	5	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Пушкарьова Катерина	3	5	3	5	5	0	5	5	0	0	5	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Ремига Леонід	3	5	5	5	5	3	3	4	2	0	FALSE	0	5	5	5	5	5	5	FALSE	4	
Романюк Олег	3	5	5	5	3	5	3	FALSE	3	5	5	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Рубан Руслан	3	5	5	5	5	5	4	5	4	0	5	0	5	5	5	5	1	5	FALSE	4	
Сальдо Володимир	3	5	5	5	5	1	4	4	3	0	5	0	FALSE	5	0	5	1	5	FALSE	3	
Семенчев Ігор	3	5	5	5	5	5	5	5	3	0	0	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Собчук Сергій	3	5	5	5	3	0	3	4	0	0	FALSE	0	5	5	0	0	0	0	FALSE	2	
Сух Валентин	3	5	3	0	0	0	5	4	1	0	5	0	FALSE	5	5	0	0	0	FALSE	2	
Токарев Ігор	3	5	5	5	3	5	5	5	1	0	5	0	5	5	3	0	0	0	FALSE	3	
Трошин Станіслав	3	5	3	5	3	5	5	4	2	0	FALSE	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Урбанський Віталій	3	5	5	5	5	5	5	5	2	0	5	0	5	5	5	5	1	5	FALSE	4	
Урсуленко Олена	3	5	5	5	5	5	FALSE	4	0	0	5	0	5	5	5	5	1	5	FALSE	4	
Устинов Єгор	3	5	3	0	0	3	5	4	4	0	0	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	2	
Хмаро Антон	3	5	5	5	5	1	4	5	1	0	FALSE	0	5	5	5	5	5	5	FALSE	4	
Ценкер Ірина	3	5	3	5	5	3	5	3	2	0	0	0	5	5	3	5	1	5	FALSE	3	
Чемерис Михайло	3	5	5	5	5	3	4	3	2	0	0	0	5	5	5	0	0	0	FALSE	3	
Черненко Олег	3	5	5	5	3	1	4	0	1	0	FALSE	0	FALSE	5	3	0	0	0	FALSE	2	
Шевчук Віктор	3	5	5	5	3	0	0	FALSE	0	0	FALSE	0	FALSE	0	0	0	0	0	FALSE	1	
Яременко В'ячеслав	3	5	3	5	5	1	0	4	4	0	5	0	FALSE	5	5	5	5	5	FALSE	4	

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

АТЕСТАЦІЯ
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
КОМІТЕТІВ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ІССЛЕДОВАНИЙ

Додаток 4 Критерії та шкала оцінювання

№	Критерій оцінювання	Опис критерію	Шкала оцінювання	Джерела	Строк моніторингу	Посилання
ВІДКРИТІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ						
1,1	Оприлюднення інформації про депутата на сайті міської ради	Для оприлюднення на офіційному сайті ради депутат подав повну біографію (інформація про освіту, досвід роботи, місце роботи, сімейний стан, партійну приналежність), а також фотокартка.	0б - взагалі не оприлюднена інформація 3б - оприлюднена лише частина інформації 5б - оприлюднена вся інформація	Офіційний сайт ради	Без строку, фактична перевірка	ст 6, 15 закону "Про доступ до публічної інформації",
1,2	Оприлюднення інформації про час, місце проведення прийому виборців, а також контактних відомостей	Інформація про проведення прийому депутата на постійній основі доступна для виборця	0б. - інформація не оприлюднена; 1 б. – інформація оприлюднена лише в приміщенні міської ради	Офіційний сайт ради, офіційний сайт депутата, офіційна сторінка депутата в соціальних мережах. Приміщення міської ради. <i>Прим. не враховується оприлюднення інформації про прийом в газеті, оскільки графік та місце</i>	Без строку, фактична перевірка	п. 5 ч. 1 ст. 10 закону "Про статус депутатів місцевих рад: "У виборчому окрузі депутат місцевої ради зобов'язаний визначити і оприлюднити дні, години та місце прийому

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

			5 б. – інформація доступна онлайн	проведення прийому виборців може змінюватись. За критерієм відбувається оцінка перманентного доступу до інформації		виборців, інших громадян"
1,3	Повнота оприлюднення інформації про прийом виборців	Оприлюднена інформація: про місце проведення прийому; про час проведення прийому (графік); контактний номер телефону	0б – інформація не оприлюднена;	Офіційний сайт ради, офіційний сайт депутата, офіційна сторінка депутата в соціальних мережах. Приміщення міської ради.	Без строку, фактична перевірка	п. 5 ч. 1 ст. 10 закону "Про статус депутатів місцевих рад: "У виборчому окрузі депутат місцевої ради зобов'язаний визначити і оприлюднити дні, години та місце прийому виборців, інших громадян"
			3 б. – оприлюднена неповна інформація;			
			5 б. – оприлюднена повна інформація.			
1,4	Актуальність оприлюдненої інформації про прийом	Оприлюднена інформація про проведення прийому виборців відповідає дійсності	0б – інформація про проведення прийому виборців не відповідає дійсності;	Визначається після очної перевірки проведення прийому виборців депутатами	Без строку, фактична перевірка	п. 5 ч. 1 ст. 10 закону "Про статус депутатів місцевих рад: "У виборчому окрузі депутат місцевої ради зобов'язаний визначити і оприлюднити дні, години та місце прийому виборців, інших громадян"
			5б – інформація про проведення прийому виборців відповідає дійсності;			

1,5	Регулярний прийом виборців	Депутат проводить особистий прийом виборців не рідше 1 разу на місяць	0б – прийом виборців взагалі не проводиться	Визначається після очної перевірки проведення прийому	Без строку, фактична перевірка	п. 5 ч. 1 ст. 10 закону "Про статус депутатів місцевих рад: "У виборчому окрузі депутат місцевої ради зобов'язаний вести регулярний, не рідше одного разу на місяць, прийом виборців, розглядати пропозиції, звернення, заяви і скарги членів територіальної громади, вживати заходів щодо забезпечення їх оперативного вирішення"
			3б – прийом проводиться лише помічниками/особистий прийом проводиться рідше 1 разу на місяць/особистий прийом проводиться не регулярно			
			5б - прийом проводиться особисто депутатом не рідше, ніж 1 раз на місяць			
1,6	Інформування виборців про свою діяльність	Депутат інформує виборців про свою роботу в раді, участь в роботі її виконавчих органів, в підготовці рішень ради, роботи з виборцями, використовуючи як традиційні канали (газети, ТВ), так і такі, що дозволяють двосторонню	0б – взагалі не інформує виборців про свою діяльність	Онлайн-ресурси.	Інтернет-ресурси, включаючи соціальні мережі - без строку, періодична перевірка.	п. 2 ч. 1 ст. 10 закону "Про статус депутатів місцевих рад: "У виборчому окрузі депутат місцевої ради зобов'язаний не рідше одного разу на півріччя інформувати
			1 б – періодично (але не частіше, ніж раз на пів року) оприлюднює інформацію в газеті			

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

		дистанційну комунікацію з виборцем	<p>3б – депутат самостійно використовує соціальну мережу для інформування про свою депутатську діяльність, проте можливість коментування сторінки відсутня, або депутат не реагує на коментування виборцями/або депутат для інформування виборців використовує газету, що не надає можливості отримати зворотній зв'язок.</p>	<p>Прим. Для обласної ради та для місцевих рад, де це актуально – газети, але лише загальнодоступні, періодичність виходу яких підтверджена. В разі актуальності газет в якості джерела, для вивчення підшивки газет звернення з таким проханням до апарату/секретаріату ради, які можуть збирати таку підшивку.</p>	<p>В разі, якщо для інформування використовуються лише газета – номери з листопада 2018.</p>	<p>виборців про роботу місцевої ради та її органів, про виконання планів і програм економічного і соціального розвитку, інших місцевих програм, місцевого бюджету, рішень ради і доручень виборців"</p>
			<p>5б – депутат активно використовує соціальну мережу для двостороннього зв'язку з виборцями</p>			
ДОБРОЧЕСНІСТЬ						
2,1	Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій	Депутат відвідує пленарні засідання сесій регулярно та має не більше, ніж 10 % пропусків за рік	0б - відвідано менше, ніж 50% всіх засідань;	інформація про відвідування пленарних засідань, оприлюднена на офіційному сайті ради або отримана за запитом на інформацію	Листопад 2018-листопад 2019.	п. 2 ст. 18 закону "Про статус депутатів місцевих рад: "Депутат місцевої ради зобов'язаний брати участь у роботі ради,

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
И СОЦИАЛЬНЫХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

			3 б - відвідано від 50% до 70% всіх засідань			постійних комісій та інших її органів, до складу яких він входить, всебічно сприяти виконанню їх рішень".
			4 б - відвідано від 70% до 90% всіх засідань			
			5 б - відвідано 90% і більше всіх засідань			
2,2	Дисципліна відвідування засідань постійних комісій	Депутат відвідує засідання постійної комісії регулярно та має не більше, ніж 10 % пропусків за рік	0 б - відвідано менше, ніж 50% всіх засідань; 3 б - відвідано від 50% до 70% всіх засідань 4 б - відвідано від 70% до 90% всіх засідань 5 б - відвідано 90% і більше всіх засідань N/A –оцінка за даним критерієм не здійснюється,	Інформація про відвідування засідань постійних комісій, оприлюднена на офіційному сайті ради або отримана за запитом на інформацію	Листопад 2018-листопад 2019.	п. 2 ст. 18 закону "Про статус депутатів місцевих рад: "Депутат місцевої ради зобов'язаний брати участь у роботі ради, постійних комісій та інших її органів, до складу яких він входить, всебічно сприяти виконанню їх рішень"

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ІССЛЕДОВАНИЙ

			оскільки депутат не входить до складу жодної комісії.			
2,3	Виступи на сесіях	Депутат протягом сесій бере слово для змістовного виступу по питанням, які розглядаються радою	0 б - депутат жодного разу не виступав протягом пленарних засідань	Присутність на засіданнях, додаткова перевірка - відео/аудіо-записи сесій, стенограми	Листопад 2018-Листопад 2019.	п. 12 ч. 2 ст. 19 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Депутат місцевої ради має право виступати з обґрунтуванням своїх пропозицій та з мотивів голосування, давати довідки"
			1б - виступав під час декількох сесій (до 20% сесій)	Очне спостереження за ходом пленарних засідань сесій та вивчення.		
			2б - виступав під час меншої частини сесій (від 20% до 40%)			
			3б – часто виступав на сесіях (40%-60%)	Прим. 1.Для оцінки використовуються лише ті сесії, які відвідав депутат; 2. Оцінюються лише змістовні виступи під час сесій (не враховуються виступи щодо внесення питань на розгляд з голосу, відповіді на запитання інших учасників засідань, привітання з днями народження, тощо)		
			4б – виступав під час більшої частини сесій (60-80:%)			
			5б - виступає на кожній або практично на кожній сесії (більше 80%)			

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

АТЕСТАЦІЯ
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ІССЛЕДОВАНИЙ

2,4	Подання депутатських запитів	Депутат користується правом подання депутатських запитів	Об - жодного разу не скористувався правом подання запитів.	Враховуються лише запити, які стосуються виключно питань міського розвитку. Не враховуються політично ангажовані запити, які корелюють з загальнопартійною національною риторикою (напр. питання декларування майна та доходів депутатів, питання мови, питання загальних концептуальних рамок реформ, які не знаходяться в компетенції ОМС – медична, освітня, правоохоронних органів, судова і т.п.)	Листопад 2018-Листопад 2019.	п. 1 ч. 2 ст. 10 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "При здійсненні депутатських повноважень депутат місцевої ради має також право на депутатське звернення, депутатський запит, депутатське запитання". Ч. 1 ст. 21 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Депутатський запит - це підтримана радою вимога депутата місцевої ради до посадових осіб ради і її органів, сільського, селищного, міського голови, керівників підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, які розташовані або зареєстровані на відповідній території, а депутата міської (міста обласного значення), районної,
			N б = 56 / кількість авторів запиту(якщо запит 1)	Інформація, оприлюднена на офіційному сайті, або отримана за запитом на інформацію, або шляхом вивчення відео/аудіо-записи сесій, або стенограм.		
			N б = (N1 + N2 + ...Nn)/кількість запитів (якщо запитів декілька і	Прим. Враховуються запити, незалежно від факту їх підтримки.		

			серед них є не індивідуальні), де N1, N2, Nn – оцінка за кожен запит.			обласної ради - також до голови місцевої державної адміністрації, його заступників, керівників відділів і управлінь з питань, які віднесені до відання ради"
			Прим. Результат ділення округлюється до цілих чисел. Результат – оцінка.			
			5б - хоча б раз індивідуально скористався правом запиту			
2,5	Голосування при розгляді спірних проектів рішень	При розгляді проектів рішень, які не мають консенсусного сприйняття в міській спільноті та при підготовці до розгляду не пройшли ретельного обговорення як серед широких верств населення, так і серед експертних груп, депутат не голосує "ЗА"	0б - депутат голосував "ЗА" при розгляді хоча б одного такого проекту рішення	Результати поіменного голосування, оприлюднені на офіційному сайті ради (опційний критерій, застосовується за умови наявності таких проектів рішень протягом року)	Листопад 2018-Листопад 2019.	ст. 8 "Депутатська етика" закону про статус депутатів місцевих рад"
		5б - депутат не голосував "ЗА" жоден з таких проектів рішень				
		N/A – критерій не застосовується при оцінці депутатів ради, оскільки протягом року рада не розглядала резонансних проектів рішень, які викликали неоднозначну оцінку з боку громадськості та не				

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

АТЕСТАЦІЯ
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

			пройшли попереднього належного громадського обговорення			
2,6	Персональне голосування	Депутат не приймає участі в голосуванні, використовуючи картку для голосування іншого депутата	0б - зафіксовано випадки використання депутатом картки для голосування іншого депутата	Присутність під час засідань, відео-записи інших журналістів та громадських активістів, за наявності	Листопад 2018-Листопад 2019.	ч. 1 ст. 19 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Кожний депутат місцевої ради у раді та її органах, до складу яких він входить, має один голос."
			5б - не зафіксовано випадків використання депутатом картки для голосування іншого депутата	(опційний критерій, застосовується за умови наявності електронної системи голосування та наявності практики «неперсонального голосування»)		
			N/A – критерій не застосовується при оцінці депутатів ради, оскільки практика неперсонального голосування ("кнопкодавства") в раді відсутня			
2,7	Оприлюднення електронної декларації	Електронна декларація депутата додатково оприлюднена, окрім Реєстру на доступних ресурсах: офіційний сайт ради/партії,	0б - не оприлюднена	офіційний сайт ради, партії, депутата, сторінка в Facebook, тощо	Декларація за 2018 рік.	ст 6, 15 закону "Про доступ до публічної інформації", ст. 8 "Депутатська етика" закону "Про статус
			5б - оприлюднена			

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

АТЕСТАЦІЯ
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧЕРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ІССЛЕДОВАНИЙ

		депутата/сторінка в Facebook				депутатів місцевих рад"
2,8	Достовірність відомостей, поданих в декларації	Відомості, оприлюднені в декларації депутата, відповідають відомостям з відкритих реєстрів, вартість майна, придбаного в 2016 році, не перевищує суми доходу за 2016 рік.	Об - відомості не відповідають відомостям з реєстрів, або вартість набутого у власність майна менша за доходи, або декларація не оприлюднена 5б - відомості, зазначені в декларації, відповідні N/A – не застосовується, оскільки додаткова перевірка достовірності відомостей в декларації відомостям в Реєстрах не проводилась.	Відомості з журналістських та громадських розслідувань, в яких наявні достатні підтвердження.	Декларація за 2018 рік	закон "Про запобігання корупції"
2,9	Відсутність випадків прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів	при розгляді проекту рішення в умовах конфлікту інтересів, депутат публічно заявив про це на засіданні.	0 б - депутат не врегулював КІ	Очне спостереження, аудіо/відео-записи пленарних засідань сесій, стенограми. Відбувається шляхом порівняння з описом приватних інтересів депутатів.	Листопад 2018 – листопад 2019.	закон "Про запобігання корупції", ст. 59-1 закону "Про місцеве самоврядування"

			5б – депутат врегулював КІ			
			N/A – застосовується лише для тих депутатів, щодо яких було зафіксовано ситуацію конфлікту інтересів під час прийняття рішень.	(Опційний критерій. Застосовується в разі, якщо ситуації розгляду проектів рішень в умовах конфлікту інтересів були зафіксовані).		
ПІДЗВІТНІСТЬ						
3,1	Звітування за рік	Депутат звітував за рік діяльності	0б - інформація про звіт відсутня	наявність інформації про звіт, в будь-якому вигляді, в тому числі, надання такої інформації в електронному вигляді самим депутатом, або партією, від якої обрано депутата.	Дед-лайн для звіту за 2019 р. – 10.02.2020	ч.1 ст. 16 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Депутат місцевої ради періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями відповідного виборчого округу,
			5б - є інформація про звітування			

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ІССЛЕДОВАНИЙ

						об'єднаннями громадян"
3,2	Публічне звітування	Депутат звітував за рік на відкритій зустрічі з громадянами	<p>0б - відсутня інформація про публічне звітування</p> <p>3б - депутат звітував перед колегами або підлеглими</p> <p>5б - депутат звітував на відкритій зустрічі з громадою</p>	Публікації в ЗМІ, в соціальних мережах, на сайті партії/депутата, з фото/відео-підтвердженнями	Без строку, фактична перевірка.	ч.1 ст. 16 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Депутат місцевої ради періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями відповідного виборчого округу, об'єднаннями громадян", ч. 4 ст. 16 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Депутат місцевої ради не пізніш як за сім днів повідомляє виборців про час і місце проведення звіту через місцеві засоби масової інформації або в інший спосіб"
3,3		Текст звіту оприлюднено на офіційному сайті	0б - звіт не оприлюднено	Офіційний сайт ради/партії/депутата/на	Без строку, фактична перевірка.	ч.6 ст. 16 закону "Про статус

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

	Оприлюднення звіту	ради/партії/депутата/на сторінці в фейсбук/в газеті	5б - звіт оприлюднено	сторінці в фейсбук/публікація в газеті		депутатів місцевих рад", ст 8 "Депутатська етика", ст 15 закону "Про доступ до публічної інформації"
3,4	Відповідність змісту звіту вимогам закону	звіт депутата містить інформацію про: 1) роботу у виборчому окрузі; 2) про прийняті радою та її органами рішення; 3) про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний; 4) про персональну участь депутата в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради та її органів; 5) про виконання доручень виборців.	0б - відсутня інформація про звітування	Текст звіту	Без строку, фактична перевірка.	ч.2 ст. 16 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Звіт депутата місцевої ради повинен містити відомості про його діяльність у раді та в її органах, до яких його обрано, а також про його роботу у виборчому окрузі, про прийняті радою та її органами рішення, про хід їх виконання, про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу."
		1б - зміст звіту відповідає лише одному пункту				
		2б - зміст звіту відповідає двом пунктам				
		3б - зміст звіту відповідає трьом пунктам				
			4б - зміст звіту відповідає чотирьом пунктам			

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

			5б - зміст звіту відповідає п'ятьом пунктам			
3,5	Інформування ради про результати звітування	депутат проінформував раду про результати звітування перед виборцями	0б - депутат не проінформував раду про результати звітування	Оприлюднення звіту на офіційному сайті ради. Якщо звіт не оприлюднено, здійснюється додаткова перевірка, шляхом подання запиту на інформацію до органу, який відповідає за організацію діяльності депутатського корпусу	Без строку, фактична перевірка.	ч.6 ст. 16 закону "Про статус депутатів місцевих рад": "Депутат місцевої ради інформує раду та її виконавчі органи про результати обговорення його звіту, зауважень і пропозицій, висловлених виборцями на адресу ради та її органів, а також про доручення, дані депутатові у зв'язку з його депутатською діяльністю"
			5б - депутат проінформував раду про результати звітування			
3,6	Інформування про використання коштів депутатського	наявність інформації про об'єкти, на які були направлені кошти депутатського фонду	0б - відсутня інформація	Оприлюднення такої інформації на офіційному сайті ради, в звіті депутата, в звіті про виконання бюджету (за умови доступності інформації про	За результатами виконання бюджету міста на 2019 р., або проміжних результатів за три	ч.6 ст. 16 закону "Про статус депутатів місцевих рад", ст 8 "Депутатська етика", ст 15 закону "Про

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ
ЦЕНТР
ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

фонду (або його аналогу)			заходи, які були профінансовані за рахунок кожного депутатського фонду)	квартали, в разі відсутності підсумкового звіту.	доступ до публічної інформації", ст 7 Бюджетного кодексу України
	5б - інформація оприлюднена		(Опційний критерій. Застосовується за умови наявності депутатського фонду)		
		N/A – критерій не застосовується в раді, оскільки в раді відсутній депутатський фонд або його аналог			

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

АТЕСТАЦІЯ
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ПОЛІТИЧЕСЬКИХ
І СОЦІАЛЬНИХ
ІССЛЕДОВАНИЙ